

SS. LEANDRI
FVLGENTIISI-
DORIPRÆSTAN-
TIVM HISPANIÆ PONTI-
FICVM FRATRVM, ET S.
FLORENTINÆ SORORIS,
NATALES.

ITEM S. LEANDRI REGVLA ET INSTITVTIO
VIRGINVM.
NVNC PRIMVM NOVE EXTRA HISPANIAM EDITA

R. P. CHRISTOPHORO BROVERO DE SOCIE-
TATE IESV PRESBYTERO.

MOGUNTIAE,
EX TYPOGRAPHIA IOANNIS Albini.

ANNO M. DC. XVI.

SERENISSIMO
 ET REVERENDISSIMO
 PRINCIPI AC DOMINO, D. LEOPOL-
 DO ARCHIDVCI AVSTRIÆ, DVCI BVRGVNDIÆ,
 STYRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ, &c. EPISCO-
 po Argentoratensi & Passaviensi, Landtgrauio Alfa-
 tiæ, S. Rom. Imp. Principi
 DOMINO SVO CLEMENTIS.
 SIMO.

*TIRPIS ac ortus generosi claritudi-
 nem hoc præcipuè ornamento, Seren^{sine}
 Princeps, aiunt, commendari, ut si qui à
 magnis heroibus lucem acceperunt, ij of-
 ficiis, ac vitæ præclaris actionibus illud
 efficiant, ut non minus isti splendoris ac
 gloriæ in nepotes transfudisse, quam hi ab illis accepisse,
 & animi magnitudine, ac virtutis imitatione expressis-
 se, videantur. Magna fateor, Domus Augustæ vestis glo-
 ria est, clarissimæ tot Cæsarum, Heroum, & Heroinarum
 imagines. Sed omnes hos supergreditur & illustrat titu-
 los Religionis amplitudo, virtutis dignitas, & modera-
 trix rerum humanarum omnium vitæ Temperantia,
 morumque sedatio, & grauitas. Hæc ornamenta, si ex æ-
 ternæ memoriæ Caroli Parentis, & Mariæ sanctissimæ*

4 D E D I C A T I O.

Matris, & heroina lectissima vestigijs, in te expressa iam, Serenissime Princeps, habemus, non erit, ut fortissimorum Caesarum, & sapientissimorum ac fortunatissimorum heroum, bella, trophaea, opimas opes, & illustria, quae iam prateriere facta, laudemus, sed illam tuae vitae palestram potius intueamur, in qua multum Serenissime Princeps iam progressus, si plus, ut facis quotidie spatij confeceris, haud magis ipsi praestantium operum suorum recordatione, quam filijs & sobolis incremento tam nobili sint lataturi. Suspexit hac atas incomparabilis hoc virtutis exemplum, quod in Serenissima Maria Parente tua vidit, cum pauperibus se matrem, virginibus altricem, ducemque ad rerum fluxarum despicientiam, se multis obtulit. At immortalis gloria facinus id dignissimum omnibus ego antetulerim, quod S. Clarae familiae, imo Deo ter opt. max. se suaque pudicitiam, Mater, sempiternam professa donouere, & humili stolaritu Sanctimonialis, corpusculum suum moriens tegi voluit. Cuius sane virtutis ac pietatis recordatio, absenti, ignotoque mihi animum dedit, ut hoc B. Leandri de virginum institutione opusculum Serenissimo nomini tuo cuperem inscribere. Quanquam & aliae causa, ut id auderem hortarentur. Nam Serenissima, & Augusta sorori Margaretha Hispaniarum reginae, bono seculi nostri, & orbis occidui natae, iam nuper, sed Castellano idiomate libellus hic donatus inscriptus, dicatusque fuit; quo iure ad heredem defunctae dicam, an immortaliter viventis, illa possessio redibat. Iam quid de sanctissimo gentilitatis, & agnationis iure dicam, cum Austriae domui, non tantum noua hic adnasci stemmata, sed titulis sanctimonialis eam altius assurgere videas, non unius

capitis

DE DICATIO.

5

capitis sed plurimum, id est, sanctorum Episcoporum, Le-
 andri, Fulgentij, Isidori & sororis Florentina illustri au-
 ctam Iberorum prosapia. Habes igitur Ser.^{me} Princeps
 Praesules vitæ integritate, & stirpis satû spectatissimos,
 per quos ad Pontificale munus, ceu ad cotem animum
 exsuscites, interdum, & acuas. Habes Illustrē matronam
 Sanctiam, in qua Ania paterna Anna Augusta pietatem
 recolas; habes Turturam, in qua Maria Parentis ca-
 stam, & regnis utilem fecunditatem suspicias. Habes de-
 niq̄ Florentinam, in qua communem Matris, sororum
 & omnium agnatarum pudicitiam illibatam laudes at-
 que recognoscas. Quid iam amplius? plura adhuc nomi-
 na supersunt, quæ si exsoluere aggrediar, verendum
 mihi erit, ne plura debere cogar. Tenue est, quod offeri-
 mus, diuina propemodum, & heroica sunt, quæ Societati
 nostræ præstas. Passauij Collegium condis, & edificas;
 Molsheimij auges, & ornas. Hagenoæ, ut assurgat agis,
 & adproperas. An laude & testimonio nostro hæc fieri
 maiora queunt? ne indigent quidem. Meminisse satis
 fuit, quod via nobis ulla non relinquatur alia, qua ani-
 mi ingrati notam effugere, vel obseruantiam erga te,
 Princeps Ser.^{me} testari nostram possimus. Fulda Anno
 MDCXIV. V. Kalend. Septembris.

Serenitatis Vestrae obseruantissimus
 Christophorus Broverus.

BENEVOLO
LECTORISA-
LVTEM DICO ET SCO-
PVM EDITIONIS.

DECEM ab hinc annis datus est in publicum libellus, à S. Leandro Hispanensi Episcopo, de Virginitate, & ratione viuendi Virginum ad Florentinam sororem conscriptus. Hunc Prudentius Sandoualium Philippo III. Regi Catholico, ab historia, & memoria antiquitatis, ex perueteri membranaceo codice litteris Gothicis ab vltima vetustate exaratum, translatumque in Hispanam, seu Castellanam linguam, vtroque idiomate in lucem extulit; & anno Salutis MDCIV. immortalis memoriae Hispaniarum Reginae Margaritae Austriacae Caroli Stiriae Archiducis filiae inscripsit. Huic, quia tum à sacris, & conscientiae arcano erat, eximia virtute prudentiaque Sacerdos Societatis IESV, Richardus Hellerus homo Germanus, pro amicitia, & fama nominis, qua Reuerendissimus Baltasar felicitis recordationis Abbas Fuldensis in Germania florebat, ad eum huius libelli exemplar, misit, sed

sed serius quidem, quam optarat; quia morte iam tū occupatus, humana ille reliquerat. Is, quia in orbe nostro quod sciam, lucem adspexisse, hominumq; notitiā subijisse non videtur, oportunum putavi, cum ad Ecclesiasticam historiam nonnullum studium operamque conferre parabam, nec illustre hoc pietatis monumentum, in præteritis habere; nō solum, quia perfectioris vitæ cupidis rerum humanarum despicientiam commendat, & benè beatèq; viuendi præclara Virginibus præcepta tradit, sed quia facem quoque præfert à Sandoualio accensam, qua, Sanctimonia præstantium, & omni copia doctrinarū in Hispania, trium fratrum Leandri, Fulgentij, Isidori, Germanæque sororis eorum Florentinæ, originem, stirpem, vitæque rationem, vir ille Polyhistor fide singulari, ac diligentia, litteris, memoriæque mandauit.

Verum, quia, cogitationes ille suas Castellano idiomate nostris Germanis ignoto patefecit, quærendus mihi interpretis fuit, per quem ad plures loquendi potestas daretur.

Adhęc Prudentij Sandoualij historia, quia non paucis locis illustrari potuit, nos ex probatoribus, & domesticis, quæ quidem præsentī instituto sufficerent, nonnulla delibauimus, & Lectoris arbitrio per ordinem litterarum ipsius narrationibus adserenda, seu dijudicanda, reliquimus; Nec diffitemur ex Hispaniæ illustratæ, aliorumque præscorum monumentis, hæc potuisse fieri splendidiora; sed, quod dicitur, extra chorū saltare, & aliud agere, quam auctori pro-

posi-

positum in hoc argumento, nec vtile, nec decorum existimauimus, veriti vt ne Virginitatis quidem illam corollam, nisi æquis æstimatoribus, & verecundis approbaremus: nam, qui delicatè ac molliter viuunt, & à continentiæ studijs alienissimi sunt, suo de rebus his, nihil moror, vtantur iudicio.

Denique ex Originum Benedictinarum recens edito Commentario ab erudito viro Auberto Miræo gratum fuit cognoscere Prudentium Sandoualium, qui se scribebat Priorem perpetuum Monasterij S. Ioannis regalis de Naranco, & Chronographum regium, tandem Episcopum creatum Pompebensem; & opus præclarum elucubrasse de foundationibus Monasteriorum ordinis S. Benedicti in Hispania; exordio factò ab anno Christi D X L. vsque ad illud tempus quò Mauri Africani Hispaniam inuaserrunt, hoc est ad annum DCCXIV. Librum autem illum idioma Hispano euulgatum Madriti anno MDCI. Hæc Miræus in descriptione Monasterij S. Petri de Cardena quod circa Christi annum DXL. Sanctia Seueriani Ducis mater secundo lapide à Burgenfi vrbe in Castella veteri familiæ S. Benedicti erexisse traditur.

PRVDENTI SANDOVALI BENEDICTINI HISTORICI PHILIP-

PI III. REGIS GATHO-

LICI

De vita, & natalibus

S. LEANDRI

Archiepiscopi Hispalensis, & fratrum eius

COMMENTARIOLVS,

A Rdo Patre Ioanne Horion Societatis IESV Theologo ex Hispano sermone in Latinum translatus.

Quis fuerit SEVERIANVS.

APVD Gothos, qui in Italia, Gallia, Hispania rerum sunt potiti, THEODORICI duo eodem prope tempore floruerunt; alter Visigothorum Rex, quem in Italia regnasse, neque vnquam venisse in Hispaniam, inter idoneos scriptores constat: alter Ostrogothus, qui diu versatus est in Gallijs, auunculus, ac tutor Amalarici Visigothi admodum pueri, qui imperaturus erat in Hispania. *A Is, cum Ricimerus Sueuorum in Gallæcia rex, ea parte qua hodie Legionensis est regio per Gallæcorum montes in nepotis prouincias irrupisset; cum validis copijs traierit in Hispaniam, vbi non longè ab Asturica in campis, qui sunt ad amnem Vrbicum, commissa inter vtrumque regem cruenta pugna, Ricimerus Gallæciæ rex victus cæsusque est, circa añum Domini quadringentesimum nonagesimum. Exinde Theodoricus magnis in Hispania opibus auctus, tenuit eam annos quindecim; quibus elapsis nepoti Amalarico, qui interea maturam ætatem attigerat, decedens, in Galliam se recepit. Cæterum quo tempore hic Theodoricus Ostrogothus vixit in Hispania, B uxorem domum duxit Sanctiam, è qua liberos sustulit,*

Theodoricus
duo Gotho-
rum Re-
ges.

Ricimerus
Sueuorum
rex.

Sanctia
Theodoricus
Ostrogotho-
rum regis
uxor.

Ggg

de qui.

*Laram seu
Mausina
Hispan.
vrbs.*

*Burgum
vrbs.*

*S. Benedicti
ante mo-
nasteria in
Hispania
condita.
Cardonum
& Cardo-
nia.
Liu. l.
xxxiii ab
H.C.*

*Cardena
Dea
Quid. & i.
sist.*

*Cardenia
tractus.*

*S. Petri
monaste-
rium à
Sanctia.*

de quibus iam mox dicam. Erat ea fœmina, loco admodum illustri nata, è vetusto indigenarum Hispanorum sanguine; atque in eius ditioe erat vrbs Mausina, quam modò Laram vocamus; deinde montes omnes Aucenses (Idubeda veteribus dicti feruntur) ad eam vsque oram, quæ nunc Alaua dicitur, atque ad Lauretanum portum: tum oppida complura, quorum hodie, adeoque totius vltioris Castellæ caput est vrbs Burgi. Refert enim D. Maximus, vir eruditus, & sanctus, eandem fœminam, viuente etiam D. Benedicto fundasse in hac ipsa regione eius disciplinae cœnobia, in qua postea est Burgensium ciuitas constituta. Iam verò quibus temporibus cum Carthaginensibus bellum in Hispania Romanis erat, vrbs in ea celebris fuit, cui Cardoni siue Cardoniæ nomen, de qua libro xxxiii. vbi bellum Macedonicum, atque Asiaticum exequitur, T. Liuius narrat M. Heluidium, qui Hispaniam vltiorem, eum scilicet tractum omnem, qui Ibero amne, & octano terminatur, obtinebat, litteris certiore fecisse senatum, duos Hispanorum primores, siue, vt ipse appellat, regulos Colcam, & Luscinum in armis esse: & cum Colca decem, & septem oppida, cum Lusino validas vrbes Cardonem siue Cardoniam, & Bardonem. Ac Bardo quidem huic prouinciæ, quæ deinde Castellæ veteris nomen obtinuit, ceteræque deinceps oræ vsque ad mare, Barduliæ nomen reliquit. At verò Cardone templum fuit, in quo Dea Cardea siue Cardinea colebatur, quam à Romanis, cum etiam in eorum societate, & amicitia essent, acceptam, propterea veteres Hispani, qui Aucenses montes tenebant, in præcipua veneratione habuere, quod in eius custodia ac tutela pecora (in his eorum fere fortunæ omnes sitæ erant) esse crederentur, quibus alendis, pascendisq; tota hæc ora perquam idonea, minus est ad ceteros prouentus appositæ. Quocirca iam inde à priscis illis temporibus, id est, ab anno abhinc fere bis millesimo tractus huius oræ planus atque altus supra Burgos atque inter ima Aucensium montium, quæ occasum spectant, Cardeniæ retinent nomen. Atque ita S. Maximus Cæsaraugustanus Episcopus scriptor antiquus, & sanctus litteris prodidit, Sanctiam Seucriani matrem fundasse Cœnobium S. Petri in Caradina: nimirum proprium atque vsitatum vetustissima memoria nomen, ei regioni tribuens. Nominatum igitur semper est cœnobium S. Petri de Cardenia, siue Cardeniense, quod situm sit in ea ora, quæ ab vrbe Cardone siue Cardonia, sit iam olim appellata Cardenia: non autem ob eas causas, quas nonnulli veri ignari, homine erudito indignas, atque anilibus fabulis per similes

miles, excogitarunt. Neque verò illæ inter se congruunt. quippe alij à fonte deriuant, quem Dinam dictum somniant: alij à morte nescio cuius Theodorici liberorum: alij à cœna, quæ Italis dina. Atqui constat annis abhinc minus centum, necdum huius Cœnobij stemmata fontem prætulisse, aliaue insignia, quibus hodie vtitur, sed vnicum carduum, vti videre est in sigillis, & scutis sub ea tempora in saxum incisus, cum in hoc, de quo loquimur, tum in S. Facundi Cœnobio, cum idem vtrique Abbas præfset. Ex aduerso huius tractus, in ea parte Aucensium montium, quæ vergit ad orientem, est oppidum, quod per multas iam retrò ætates Cardenas vocant, quod sit velut aditus, ac ianua ad amplissima pascua, quibus nulla vberiora in Aucensibus montibus reperias, hodieque S. Florentis dicuntur. Ad radices horum montium est regium, sanctum, atque tota Hispania celeberrimum S. Emilianii Cœnobium siue antiquitate, siue veneratione apud ipsos quoque Barbaros, quorum furor toties, miserandum in modum populatus Hispanias, huc tamen iam inde à S. Benedicti memoria, id est, totis mille sexaginta annis nunquam aspirare est ausus nimirum Deo sic visum, asperrimis temporibus fideles suos solari, & huius piæ familiæ splendorem in Hispania tueri. Est verò huius Cœnobij tutelaris ac patronus S. Emilianus, qui id fundauit, in eoque Monachus, ac deinde Abbas fuit. Adhæc, in montibus, qui sunt iuxta Abulam atque alijs locis, quibus pecus gignitur atque alitur: nonnullos terrarum fines Cardicles etiamnum vocant, quod argumentum est à veteribus, ijs locis huiusmodi nomen esse impositum, quæ pastioni essent opportuna. Præterea omnis ea ora, quæ inter oppida Salas, & Laram, atque Burgos iacet cognominata est Aucensium, siue Ausinensium regio; atque is qui modò Archiepiscopus Burgen- sis, idem in Concilijs quæ Gothorum temporibus sunt habita, Episcopus Auscensis, siue Aucensis appellatur. In hac ergo terra, quippe quæ sub eius esset imperio, Sanctia Seueriani mater, fundauit vetustissimum Cœnobium S. Petri, quod cognominatur de Cardenia, ea magnitudine, vt Mauri cum depopularentur Hispanias, ducentos in eo Monachos, quibus CHRISTI amor ac fides vita potior fuit, Martyres vno die fecerint, quem eis honorem tribuendum nuper Pontifex Maximus censuit. Est item Sanctia in hoc Cœnobio sepulta eo splendore, & gloria, qua Seueriani tanti Principis matrem, & quatuor sanctorum hominum, quos mox commemora-

S. Emilia-
us celebra-
monaste-
rium.

Aucensium
regio.

Aucensis
Episcopus,
qui iam Ar-
chiepisco-
pus Bur-
genfis.

Monaste-
rio de Car-
denia 200.

Monachi à
Mauris
martyrio
affecti

Sanctia ibi
sepulchrum
aucta qua-
tuor SS.

Seueria-
nus San-
ctia P.

Sanctia
natalet.

rabimus, cuiam decebat. Nempe conuenit inter omnes, Theo-
dorico Ostrogotho Galliarum rege, & Sanctia progenerum esse Se-
uerianum, qui una cum matre in Hispania remansit, & quo-
niam auitis opibus, regioque natalium splendore præstans, la-
te dominabatur, Gothorum more, Dux prouinciæ Carthagi-
niensis est appellatus. Itaque Dux Seuerianus paternum genus
duxit ab Ostrogothis regibus, qui Gallias tenuerunt: maternum
vero ex antiquissima Hispaniæ nobilitate eius oræ, quam Cas-
tellam vltiorem, & Burgensem prouinciã dicimus. Acli-
cet Sanctia omnem prope ætatem Toleti traduxit, quæ fuit ijs
temporibus Regum Gothorum sedes ibidemque vita functa est,
tamen quod in Cardenia sit sepulta, atque inter illos Burgenses
montes Cœnobium condiderit, satis ostendit hic eius fuisse na-
tales.

SEUERIANI Ducis liberi.

* Turto-
ram.

Seueriani
& Turto-
ra liberi:

S. Braulio
Casara-
ugustanus.

Florentina
eadem est
Iustina.

Theodosia

S. Hermo-
negildus
rex Leoui-
gildi est
Theodosia
P.

VXOREM habuit Seuerianus * Turturem, quæ præterquam
quod Hispana, vnde domo fuerit auctorem equidem non
habeo, qui prodat: & fuisse Hispanam, coniectura fieri poterat ex
nomine, quod neque Gothicum est, neque Romanum, neque
Gallicum, certè fuisse illustri loco, neque Seueriano indignam par-
est credere. Liberos ex ea suscepit Theodosiam natu maxi-
mam, deinde Leandrum, Fulgentium, Florentinam, & omni-
um postremum Isidorum. In veteri breuiario Hispalensi ad-
iunguntur ad hos Braulius Archiepiscopus Cæsaraugustanus, &
Iustina, quæ quinquaginta deuotarum virginum cœnobium rex-
se, perhibetur. Sed fallitur auctor, vt ex hac regula, quam
in lucem edimus planum fiet, in qua B. Leander recensens
suos fratres, Braulij non meminit, quem tamen, si frater fu-
isset, minimè reticisset. quandoquidem, quo tempore hæc
scripta sunt, viuebat. Quæ in breuiario nominatur Iustina,
est eadem quæ Florentina, & alijs est Florentia, quod ei no-
men ferunt à patre inditum, quod florenti in primis spe-
cie esset: & verò sic erat, siue corporis, siue animi florem
spectares. *Theodosia horum C. sanctorum hominum soror* viuis et-
iam parentibus nupsit Leouigildo Gothorum in Hispania re-
gi, priore coniuge Golvinta sine liberis nuper amissa. Leo-
uigildi ex Theodosia filius fuit eximia sanctitate princeps Her-
menegildus, quem pater postquam in societatem regij nomi-
nis, atque imperij vocatum in matrimonio collocarat, postea
quod Catholicæ fidei retinens Arianam impietatem detestare-
tur, de-

cur, de medio sustulit. quocirca est in eorum numero, qui in Diuorum fastos Apostolica autoritate ab Ecclesiis Hispaniarum relati, anniuersariâ memoriâ coluntur; eique S. Gregorius Martyris nomen, & laudem disertè tribuit. Eius frater natus minor, & ipse sanctus Recaredus Hispaniarum Rex, auunculis suis Leandro, & Fulgentio auctoribus, hæc regna, quoad licuit, Ariana labe repurgauit. Sanctitatem denique eius vetera Hispaniæ Concilia testantur.

Atque ita Reges Catholici, qui hodie regnant, sunt nepotes duorum Cesarum Caroli V. & Ferdinandi I. Infantis Castellæ, abnepotes Ioannæ reginæ, atnepotes Regum Catholicorum, pronepotes omnium Hispaniæ Regum, atque adeò, de quo dubitare est nefas, ipsius quoque Recaredi. Contingunt igitur hos quoque sanctos fratres Leandrum, Fulgentium, Florentinam, & Isidorum, omnes è religiosa familia S. Benedicti, omnes singularia Hispaniæ decora atque lumina, & quos illa meritò velut præcipuos fidei Doctores veneretur, quippe, quam illi ab Arianis prope excisam longo interuallo, quasi nouis insitis surculis, instaurarunt.

S. Recaredus.

Reges Catholici hodierni in Hispania quam alio sanguine contingant. Reges antiquos & sanctos Hispania.

S. LEANDER. D.

S. Leander horum quatuor natus maximus Monachus fuit è disciplina S. Benedicti, quam amplexum ferunt in aliquo eorum Cœnobiorum, quæ ea ætate erant Hispali; steteruntque, dum à Mauris eruerentur. Eius Germanus D. Isidorus hoc solum de eo memorat, Monachum fuisse. S. Maximus scriptor doctus, & sanctus eorum temporum, sacrum habitum sumpsisse Hispali. famam quoque est à maioribus accepta, vixisse in Cœnobio Legionensi Claudij; quod vt hodie, olim quoque in potestate fuit familiæ Benedictinæ. Magna S. Leandro fuit consuetudo cum S. Gregorio, & amicitia, vt ipse Gregorius loquitur, singularis, tum, vt opinor, quod vterque S. Benedicti instituta profiteretur: tum, quod præstans erat vtriusque virtus, de qua inter se nosse cœperant Constantinopoli; quò ad Concilium, quod est vnum in quinque Oecumenicis, conuenerant, cum S. Gregorius à Vigilio Papa; S. Leander ab Hispaniarum Ecclesia, Legatus esset. Fuerit iam tum nec ne Archiepiscopus Hispalensis needum equidem compertum habeo. Scripsit sub hæc tempora S. Gregorius libros expositionum Moralium in Iob, obsecutus S. Leandro in omnibus, quæ vt in hac expositione præstaret nominatim, magna significatione pietatis rogauerat. quocirca vt in prologo eius operis satis ostendit Gregorius, ipsa eius petitio luculentum fuit eius ingenii, & in sacris litteris eruditionis documentum. Misit ad eum quoque librum,

S. Leandri Elogia.

Cœnobium S. Claudij Legionense. S. Gregorio Magno Leander familiaris.

Archiepiscopus Hispalensis.

S. Gregorii libri ad S. Leandrum.

*Imago B.
Virginis
Guada-
lups.*

*Concilia
Toletana.*

*S. Greg. III.
Dial.
C. XXXI.*

*S. Leandri
scripta.*

*S. Leandri
at. 11.*

de cura Pastoralis, quo tradit, quæ cura Antistitibus Ecclesiæ, pro subiectis sit gerenda. Dedit item ad eum complures epistolas amoris, & suauitatis plenas. Ad hæc Pallium, quo in solemnibus sacrificijs vteretur, transmisit cum litteris, quibus eum de podagræ doloribus, quibus se ille conflictari scripserat, consolatur. Constans est apud Hispanos fama à Gregorio missam præterea ad Leandrum hoc tempore. *E imaginem Virginis Deiparentis, quæ hodie Guadalupi visitur, singulare in his Castellæ regnis prisca sanctimonix monumentum.* Ea imago, cum in quodam illorum montium specu fuisset abedita, postea ibidem vnà cum corpore S. Fulgentij reperta est. Interfuit S. Leander, atq; adeò præfuit, cum esset Legatus Apostolicæ sedis, Concilio Toletano III. Rege Hispaniarum Flauio Recaredo, anno Domini D LXXXIX. Primo item Hispalensi, anno D XC. Exilio, alijsq; grauibus malis, atque incommodis, à propinquo suo Levvigildo, qui Arianas partes tuebatur, affectus est. at is tamen priusquam exiret è vita reuocatum ab exilio Recardo filio suo, magistrum dedit, orauitq; (vti narrat S. Gregorius) *vt in ipso quoque talia faceret, qualia & in fratre, suis exhortationibus fecisset.* Filium vicissim iussit in omnibus illi dicto audientem esse. Fecit Recaredus, vt pater imperauerat. ac reductis ad Catholicam Ecclesiã Gothis, coacta est ea gratia Synodus Toletilongè celeberrima, in qua S. Leander eleganti sermone Ecclesiam Catholicam laudauit, deq; conuersis ad veritatem Gothis Deo gratias egit. Erat quippe ante alios eloquens, & in dicendo mirificæ suauitatis. Complura scripsit. In exilio quidem duos libros, contra Arianos; ac postea tertium, quo eorum errores omninò profligauit. Cum verò iam esset Archiepiscopus Hispalensis hunc tractatum edidit, quo S. Florentinæ sorori suæ præcepta dat vitæ monasticæ, decerpta e regula S. Benedicti, quam illa procul dubio profitebatur. quippe iam tum ea viuendi ratio, velut delapsa de cælo, plurimum laudabatur. Scripsit & nonnulla multiplici eruditione referta, de diuinis officijs: notas ad psalmos Dauidis: litteras ad S. Gregorium, aliosq; Antistites, in quibus minimè fucata probitas mentis, & acumen ingenij perspicuè elucet: Fratrem suum Isidorum perquam arctè, atq; attentè educauit, vt vel ex hoc ad sororem libello colligi licet, in quo demonstrat, quàm præclaras, firmasque de eius indole spes aleret, quas vniuersus deinde terrarum orbis minimè vanas fuisse sensit. Equidem explorat ù non habeo, quot annos vixerit, neq; quo anno Archiepiscopus sit electus, neque quo anno ex hac vita migrarit in cælum: hoc solum comperio, scriptum esse ab eis fratre, diem suum obijisse regnante Recaredo, eiusque excessum fuisse valde admi-

admirabilem, propter complura, opinor, ab eo tunc edita miracula. Cæpit autem regnare Recaredus anno Christi DLXXXVI. regnavitque annos quindecim. Erat igitur iam S. Leander inter cælestes anno Christi DCI. Porro in commentario, quem Redemptus Clericus Hispalensis Ecclesiæ, misit Braulio Episcopo primæ Sedis Cæsaraugustanæ, de morte S. Isidori, ait eum, obitis ijs ritibus, quibus ea ætate ad mortem præparari solebant, reuersum ad suam Cellam, quarto post die, pridie Kalend. April. requieuisse in pace, cum quadraginta ipsos annos Pontificis munus gessisset, Era DC-LXXIV, qui est annus partæ salutis DCXXXVI. Quod si ita est, cum Isidorus proximè fratri in sede Hispalensi successerit, consequens videtur, vt S. Leander inter mortales esse desierit vltimo Recaredi anno. Quod ad diem obitus, Vsuardus in Martyrologio, & Beda statuunt III. Idus Mart. quem diem non paucæ Ecclesiæ eius gloriosæ in cælos migrationi sacrum, & festum colunt.

*Annus est
dies obitus.*

S. FVLGENTIVS. F.

Fuit frater S. Leandri natu proximus, de quo ipse meminit in hac regula. Securus est instituta S. Benedicti. vir sanctitate, eruditione, incenso aduersus Arianos odio fratribus simillimus. Linguam Hebræam, Græcam, Arabicam, Syram, Latinam apprimè calluit. Scripsit in Euangelia, Isaiam, duodecim minores Prophetas, Pentateuchum, libros Regum. Reperitur quoque in regio cœnobio Oniensi eius in psalmos commentarius scriptus litteris Gothicis, siue Longobardicis, volumen sanè spissum, præstans, & rarum. Scripsit præterea librum de Incarnatione Filij Dei. Fuit Episcopus Astigitanæ Ecclesiæ, nullius præterea. Neque enim per ea tempora moris erat, vti hodie, rei vel dignitatis augendæ studio, *plures simul Episcopatus sustinere*, siue quod omnes ambitus causas procul haberi volebant, siue quod morem gerendum censebant. Apostolo, iubenti Episcopum vnus vxoris virum esse. Subscripsit ipse Episcopus Astigitanus decreto Regis Gundemari anno Christi DCX. Astigitani præcipua eum pietate complectuntur. ostenditur domus non longè ab æde S. Crucis, quæ est sacrarum maxima, in qua fama est, eum habitare solitum; seruantur ibidem eius reliquiæ, atque etiam in vico Bezzocano tribus leuis à Guadalupo, vbi, cum Hispania in hostium potestatem venisset, eius corpus cum aliis Diuorum reliquiis absconditum, ac deinde repertum est vnà cum sancta imagine Guadalupensi.

*S. Fulgent.
ex discipuli-
na S. Bene-
dicti:
Linguarum
peritia.
Scripti ab
eo libri.*

*Astigitan-
nus Episc.*

1. Tim. III.

*Corpus est
reliquiæ
S. Fulgenti.*

*S. Isidorus
Doctus
Hispania-
rum.
A fratre
S. Leandro
educatus.*

*Anno
abitu.*

*Monaste-
rium Re-
gium S.
Isidori.*

S. Isidorus Hispaniarum Doctor (sic cum nominat Rex Ferdi-
nandus cognomento magnus) parentum suorum delicia,
quippe liberorum postremus adeò paruulus eos amisit, vt vix per
ætatem nosse potuerit. Eductus à S. Leandro germano suo ad
summam, vt fatentur omnes, sanctimonix, & eruditionis gloriam
euasit. Viuendi morem & ipse è S. Benedicti præceptis tenuit.
quocirca Monachis terræ Baticæ eius regulam tradidit ab se in lin-
guam plebeiam, siue, vt ipse loquitur rusticam, quò facilius intelli-
geretur ab omnibus, traductam. Venit ipse quoque Toletum cum
Fulgentio germano suo, anno Domini DCX. vbi Gundemarus
conuenit Regem cum primis Catholicum; ac simul eius decretum
sua auctoritate confirmauit, quod sacerdotibus Carthaginensis
Prouinciæ erat propositum. Interfuit alijs deinde concilijs. Ac-
que, vt alia præteream, quæ persequi non est huius loci, mortuus
est, vt ante dixi, anno Christi DCXXXVI. & Hispalensi in Ecclesia
sepultus. Inde eius corpus Legionem à Ferdinando Magno Re-
ge translatum est, vt alibi memini, cum de Cænobio regio S. Isido-
ri, quod Legionem est, agerem.

S. FLORENTINA. I.

*S. Floren-
tina in
Astigiensi
Partheno-
ne claruit.*

*Monumē-
ta prisca
sedis.*

*Mauro-
rum per-*

QUANTVM ex hac regula assequi possum, hæc S. Virgo iam in-
de à primis annis in Cænobium à patria semotum sese abdi-
dit. Est Astigi Cænobium extra vrbis muros ad ripam Singulis
fluminis, quod hodie à deuotis Virginibus incolitur ex arctissima
disciplina Hieronymiana, & appellatur S. Mariæ in valle. in hoc fe-
runt S. Florentinam sanctioris vitæ genus coluisse, & Antistitem fuisse.
certè est in eo turris vetusti operis, quæ etiã nũ S. Florētina dicitur.
an. vero MCCCCLXXVI. supererat præterea templum, q̄ veteris
Cænobii fuisse credebatur, tum verò hominum in solitudine de-
gentium domicilium factum erat. Quid quod Stephanus Oscen-
sis vir religiosus, & magnis in rem Christianam meritis atque vir-
tutibus, qui modò Prior est in Cænobio Meliorata, non longè ab
vrbe Ulmeto, testatur se cum vetusta quædam ædificia dirueren-
tur, vidisse cum è risco vestes partim candidæ, partim atræ extrahe-
rentur, ex eo panni genere, quod vulgo Stammentum vocant, eius
omnino formæ, cuius sunt, quibus sacræ Virgines Benedictinæ v-
tuntur, erant enim cuculli, vela, colobia siue scapularia nigra, tuni-
cæ verò candidæ. Ferunt hoc Cænobium vsque ad ea tempora vi-
guisse, quibus Mauri vastarunt Hispaniam. tunc enim & ipsum ex-
cisum

eifum esse, & multas virgines pro Christo interemptas, atque ^{sequutio} ex his nonnullas cum acceptis vulneribus, miseris modis habitæ ^{contra vir-} in urbem fugerent, viam suo sanguine respersisse, denique à per- ^{gines sa-} sequentibus barbaris esse trucidatas. ea via hodieque cognomi- ^{cras.} natur via virginum, quæ cum alias, tum præcipue sanctioribus Quadragesimæ diebus pietatis causa à populo celebratur. Extat aliud quoque cœnobium virginum à S. Dominico, quod S. Flo- ^{Cœnobium} rentinæ cognomentum retinet, eamque tutelarem colit: quam ^{S Florenti-} tutelam præstat & sodalitiis, ac Xenodochio perantiquo. Sin- ^{na.} gulari pietate complectebatur Florentinam mysterium Incarnatio- ^{Incarna-} nis filij Dei; neque Iudæos, qui eam non crederent, ferre pote- ^{tionis my-} rat. Eapropter germanum suum S. Isidorum orauit, vt quæ de ^{sterium.} vtraque natiuitate, de passione, morte, resurrectione, aliisque mysterijs Saluatoris nostri annotata haberet, ea collecta ad se mitteret. Morem ille gessit sorori composito libro, qui inscribitur de fide Catholica contra Iudæos. Quinquaginta omninò ^{S Florenti-} cœnobijs præfuit, in quibus mille virgines numerabantur. Fa- ^{na Quin-} ma est vixisse annos octoginta, sed quoto Christi anno viuendi ^{quaginta} finem fecerit obscurum est. ^{asceteris} ^{et mille} ^{virgin præ-} ^{est.}

MONACHI, ET SANCTIMONIALES in Hispania ante ætatem S. Benedicti. K.

POST QUAM de quatuor his fratribus sanctitate illustribus breuiter dixi, pauca de Monachis quoque adiungam, qui ante S. Benedicti ætatem fuerunt in Hispania; & quanam fuerit eorum vitæ degendæ ratio. Iam enim ducentis eoque amplius annis ante S. Benedictum reperiabantur qui Monasticum viuendi genus sequerentur, quorum vt instituta æmularetur aduenit ex Italia S. Paulinus anno Christi cccclxxxii. vir humaniorum litterarum in primis Romæ laude florens, quod mutæ inter ipsum, atque Aufonium litteræ satis ostendunt, vt vel hinc intelligas nunquam illum ea gratia in Hispaniam venturum fuisse, nisi plurimum in ea religiosæ, & seuerioris vitæ studia viguissent. Et est compertum, hunc esse illum Paulinum Nolanum Episcopum, ad quem extat S. Hieronymi epistola de institutione Monachi. Neque verò L. de antiquitate Monachorum in Hispania relictus est vllus dubitandi locus. De sacris Deo virginibus vetustissima memoria est in Concilio II. Hispalensi anno Christi dcix. temporibus

Con. VI. Hi-
span. can.
91.

Sisebuti regis, cuius canone undecimo præcipitur, ut *Monasteria virginum, Monachorum administratione, ac presidio gubernentur, ea tamen disciplina cautela seruata, ne vel ei qui præficitur extra eam que præest, loqui virginibus Christi liceat. Nec cum sola, inquit, frequenter loqui oportet, sed sub testimonio duarum, aut trium sororum. ita ut rara sit accessio, & breuis omninò locutio. Vetat item ne Monachi, quod dictu nefas sit, Christi virginibus familiares sint. Denique ut is, qui præficitur sit probatissimus. Hæc atque alia in eandem fere sententiam sanciuntur, magno sanè pondere verborum. Præfedit ei Concilio Metropolitanus S. Isidorus, & S. Fulgentius eius germanus affuit. Est quidem ea constitutio, ut ibidem dicitur, earum virginum gratia facta, quæ erant in Bætica; sed nemini dubium esse potest, quin ad eas quoque pertinuerit, quæ in alijs Hispaniæ partibus versabantur. certe consentit ea cum ijs præceptis, quæ à S. Leandro S. Florentinæ sorori hac regula sunt, tradita.*

NOTÆ AD COM-
MENTARIOLVM PRVD.

SANDOVALI.
IS CVM RICIMERVS. A.

HUNC Rechilatum Ioan. Mariana lib. v. ad an. cccc-
LVIII. cap. III. primum, ait, ex Sueuorum regibus, in
Hispania Christiana sacra suscepisse; alioque nomine Ricimerus
Sueuorum
rex primus
in Hispania
Christiana.
appellat Recciarium. Rodericus Toletanus lib. II. c. IX.
de rebus Hispaniæ, Rechiarium nuncupauit, quem i-
psum aliosque secutus Mariana, ad cccclv. narrat, discordia inter
Theodoricum Ostrogothorum & Recciarium exorta, posthabito
affinitatis iure ventum ad arma. Theodoricum, a diunctis sibi Bur-
gundionum, & Francorum auxilijs, Pyrenæum transcendisse, atq;
ad Urbicum flumen Iberiam præterfluens atque Asturicam, in
Calæciæ finibus congressum, fudisse, fugasseque Sueuum, qui cum
accepto vulnere, nauis petit Africam, reiectus in Calæportum, qua
Durius in Oceanum euoluitur, victoris iussu peremptus est, eius se- Interem-
ptus iussu
Theodorici
Ostrogotho-
rum regis.
culi anno LVI. Adone Viennensi teste.

VXOREM DOMUM DVXIT SAN-

ctiam. B.

NESCIO an omni careat scrupulo, quod Theodoricus Ostrogo-
thus, qui plurimum in Gallia sedem, & domicilium habuit, scri- Santia
cum Theo-
dorico rege
diuortium.
bitur ex primigeniæ gentis Hispanorum clarissima matrona San-
ctia suscepisse Seuerianum, & ipso redeunte in Galliam patre, vxo-
rem, & liberos, velut orbos semper reliquisse in Hispania. Nisi hoc
pietati & spontaneo diuortio ob disparitatem cultus, forte dandū
sit. Repudiat Mariana sententiam eorum, qui Theodoricum Ita-
liæ regem in Hispaniam venisse contendunt; profususque eijcit;
quamuis à Luca Tudensi affirmatum, Toleti eundem vxorem du- Sententia
de Theodo-
rici Vvisi-
goth regis
in Hispania
aduentu
reicta.
xisse, ex antiquo Hispanorum sanguine, Eius precibus victum, ve-
teribus Hispanis reddidisse libertatem. Natum ex his nuptijs Seue-
rianum Leandri, & Isidori patrem, quod neque veritati consenta-
neum, nec cum ratione temporum conuenire putat. Sed ita sensif-
se, qui Theodoricum ipsum Ostrogothum Vuisigothorum Regem
fuisse tradiderunt, mirum non est.

Seueriani Coniugem & Matrem tot Sanctorum, meminit Filias S. Leander renunciaſſe ſæculo; forti animo: patriam, quam repetierat, deſeruiſſe, & adhæſiſſe filia Florentina. Nomen ei Turtur vel Turtura, quod neſcio, cur neget Sandoualius, eſſe Romanum.

THEODOSIA HORUM SANCTORUM
hominum ſoror. C.

Leuigildus Rex ex Theodoſia par Regum ſuſcipit. Carthago hac Hiſpania diſta Epuriaria. Toletana Prouincia. S Hermenegildus. Ad Cantica Epist. dedicator.

MARIANA lib. v. de rebus Hiſpania, Cap. xi. Athanagildi ſuceſſor Liua. Is anno regni ſecundo. DLVIII. Gothica Gallia ſortium tranſmiſit; geminamque hic prolem ex Theodoſia ſuſtulit, quæ fuit Seueriani Carthaginenſis Prouincia Ducis ac Præfecti filia; Leandri, Fulgentij, Iſidori Florentinaeque ſoror. Leuigildi filij Ermenegildus, & Reccaredus. Ille Martyrij præclarus & Confessionis Catholicae; vt merito præconium ex hoc Nepote quaſierit Sereniſſimo Ferdinando Austria Archiduci Antonius DELRIO, ob extirpatam hæreſin, & vindicatam Catholicam religionem.

S. LEANDER D.

S. Leandri ſlogium.

MARIANA lib. v. cap. XII. ſub an. DLXXXIX. Leander Conſtantinopolim ad Tiberium Aug. nauigauit. ex Monacho Benedictino Hiſpalenſis Episcopos, ſingulari eruditione, morum probitate eximia; neque minori orationis ſuauiſſe, & elegantia. Res eo tempore comparanda miraculo. Pro qua re iuerat, parum profeciſſe arbitror. Synodo tamen Episcoporum interfuit, & cum Gregorio, cui poſtmodum Magni cognomen acceſſit, & Legati partes pro Pelagio ſecundo implebat, uſum habuit. Ex vita & ſtudiorum ſimilitudine voluntates conciliatas, indicio ſunt Libri Moralium à Gregorio Leandri hortatu, cuiusque nomine in publicum dati. De S. Leandro apud ipſum, & alios plura inuenias. Noſter etiam Maldonata, cuius vitæ breuiarium edidit, quæ extat apud Haræum.

VIRGINIS DEIPARENTIS IMAGO
Guadalupea. E.

S. Gregorij Magni do.

MARIANA lib. vi. cap. I. ſub an. DXXCI. ubi de Gregorij Magni Reſcriptis ac Epistolis ad S. Leandrum datis diſertè meminit. Fama, inquit, ſine vlllo certo auctore, vulgo iactatur inter Hiſpanos Regis (Reccardi) Legatos Virginis matris ſculptilem ex ligno imaginem ad Leandrum attuliſſe, cuiusdem Gregorij do-

num.

num Esseque illam, quæ longo post tempore in specu quodam re-
 perta, vna cum Fulgentii Astigitani corpore præcipua totius Hi-
 spaniæ religione colitur ad Guadalupeum oppidum templo di-
 eato.

BIBLIOTHECÆ HISP. CAP. V. EX

Joanne Marietta.

GVALDALVPENSE Monasterium B. Virginis ad aquas Lu-
 pias imaginem eam esse accolæ tradunt, quam, & S. Lucas pin-
 xerit, & quæ Gregorii Papæ temporibus, grassante Romæ pestilen-
 tiæ, dum gestaretur accinuisse angeli feruntur hymnum illum,
 Regina cœli.

*S. Luca pi-
 cta, ut Gua-
 dalupca ex
 ligno scul-
 pia.
 De Imagi-
 ne senten-
 tia diuersis
 Hierony-
 miani.*

Templum Alfonso II. exædificauit. Ioannes vero I. Hiero-
 nymianis sodalibus templum, & imaginem credidit.

FVLGENTIVS. F.

DE Fulgentio Ioannes Mariana lib. vi. cap. i. Fulgentii & Flo-
 rentinæ sororis corpora ad Barroeanum pagum, non procul
 Quadalupco oppido, vbi simul reperta sunt, conseruantur.

*SS Fulgen-
 tii & Flo-
 rentina
 sumis.*

Lib. v. cap. xiiii. Leuigildus Arrianus, oppresso filio Ermenigil-
 do Martyre, delendæ Catholicæ Religionis causa, viros quosque
 sanctissimos exiliis multauit. Leandrum Hispalensem Præsulem;
 Fulgentium Astigitanum, quibus imprimis iratus erat, quia parti-
 bus Hermenigildi id est Catholicorum studuerant.

PLVRES SIMVL EPISCOPATVS

sustinere. G.

EVENISSE ibidem affirmat Mariana, vt vice versa vnus Ecclesiæ
 plures essent Episcopi: nam orbatis per exilia Cathedralis, tran-
 quillitate Ecclesiæ reddita, factum credi, vt contra quam Ecclesia-
 sticis legibus cauetur, duo aliquando essent eiusdem vrbs Episco-
 pi, vt publica eius ætatis acta testantur, quia exules restituti scili-
 cet superuenirent sibi substitutis. Itaque pacis studio, nouum
 exemplum inductum.

*Vnius Ec-
 clesia plu-
 res Episcop.*

ISIDORVS. H.

PRæclarum vitæ mortisque eius Elogium apud Marianam legi-
 tur lib. vi. cap. vii. quem consulas licet, vt & libros ab eo ma-
 gna doctrinæ laude scriptos.

S. FLORENTINA. F.

XX. Iunii Martyrol. Rom. *Hispani S. Florentia Virg. S. S. Leandri &
 Isidori.* Mariana lib. vi. cap. i.

*Astigi Par-
thenon S.
Florentina*

Astigi Florentinam vitam exegisse tradunt, quadraginta Virgi-
num Collegijs præfectam, ubi & domus, in qua vixit, monstratur; &
præcipui Virginum Collegij vestigia, ad Singilis hoc est Xenilis
fluminis ripam; quo loco D. Hieronymi nomine Monasteriû extat.

MONACHI IN HISPANIA. K.

*S. Paulini
Nolani ru-
dimenta
monastica.*

MARIANA lib. IV. C. XX. ad an. CCCXCIV. Pontius Paulinus
Burdigalensis patria, in Hispania citeriore moram traxit, ipse
& vxor Pherasia Barcinone Presbyter factus est, nullius Ecclesiæ
ministerio additus, nouo exemplo ac propemodum singulari. In-
de gradus factus ad Nolanum Episcopatum, cum ex Hispania in
Italiam migrasset.

Sed illustrius Paulini nomen, quam cui lucem hic maiorem da-
re possimus. Vide tamen Aufonij Poëma, & ipsius ad Aufonium de
secessu Hispanico; & S. Ambrosij Epistolam ad Sabinum, de eius
migratione è Senatu ad Eremum. Denique legatur S. Paulini Epi-
stola ad Seuerum, qua ætatis suæ Monachorum rigidum cultum,
victumq; contra Marracinum quendam, graphicè depingit.

DE ANTIQVITATE MONACHO- rum in Hispania. L.

*Donatus
monastica
in Hispan.
propaga-
tor.
Seruitani
Monaste-
rium.
Monachi
vetustio-
res.*

MARIANA lib. V. C. XI. ad an. DLXXII. Gregorio Turonen-
si æqualis Donatus Monachus, adiunctis septuaginta socijs,
ex Africa venit in Hispaniam; & opibus Minicæ præpotentis fœ-
minæ & copiosæ, Seruitano Monasterio exstructo, Serabi, vt plerif-
que placet monasticam viuendi rationem certis nimirum legibus
institutisq; temperatam inuexit primus in Hispaniam, vt Illefon-
sus scribit. Monachi, n. quorum in actis Conciliorum Hispaniæ
ante hæc tempora mentio extat, aut nulla votorum religione con-
stricti erant, aut dissipati per siluas vitam exigebant solitariam. Por-
ro de Donato Ioannis Biclariensis Chronicon.

*Eutropius
Abbas
Seruita-
nis.*

Donatus Abbas Monasterij Seruitani mirabilium operator cla-
rus habetur an. V. Iustini. Ad an. II. Mauritij Imp. Eutropius, Ab-
bas Monasterij Seruitani discipulus S. Donati clarus habetur: qui
& an. IV. Recaredi, cum S. Leandro præfuit synodo Toletanæ.

**Dumens.
B. Marti-
nus Dum-
ensie.*

Ceterum Monasticæ in Hispania propagator insignis Marti-
nus Dumensis * Monasterij sanctissimus Episcopus, & in Galæt-
ta Sueuorum columen, & Apostolus; de quo S. Isidorus. *Monasteria
condidit copiosaque præcepta piæ institutionis composuit.* Sed de illo
lib. V. poematum magnificè Venantius Fortunatus; & nos ibi-
dem in notis eius, Præconio quoque
S. viri indulsumus.

AD LIBRUM S. LEANDRIDE VIRGINITATE.

ISIDORVS in vitis illustr. Episc. In Leandro cap. xxviii. Præterea edidit unum ad Florentinam sororem, de Institutione Virginum, & contemptu mundi libellum, distinctionibus prænotatum.

Paulo aliter in edita Hispaniæ Bibliothecæ, inter ineditos libros S. Leandri, enumerantur tanquam distincti Tractatus, De contemptu mundi ad Florentiam sororem. De Virginum institutione.

S. Braulio Cæsaraugustanus Episcopus item in vita S. Isidori citatur ad xx. Jun. in Martyrol. Romano, ceu Isidorus ipse duos libros de Virginitate ad Florentinam sororem scripsisset. At vero Braulionis inspecto diligentius Catalogo, deprehenditur id modo, Isidorum, quod & alij meminerunt, scripsisse contra Iudæos, postulante Florentina germana sua; proposito Virgine, libros duos. Consule Hispaniæ illustratæ Tomum II.

*Notation.
Baronij
Erratum
μννμονι-
xov
de Isidoro
seu scripto.
velib.de
Virgin.*

Andreas noster Scottus de litteris, & omni antiquitate benemeritus, in Notis suis ad Roderici Toletani historiam, ubi libelli huius à S. Leandro conscripti mentio fit, ait, exemplar eius se vidisse in Bibliotheca Toletana, & in Concil. Tolet. Ambrosij Moralis lib. xii. c. iii.

Ceterum libellus hic bipartitus, duplici velut argumento se diffundit; prima namque parte in mundi contemptum, & Virginitatis laudem præclare excurrit; altera, quæ distinctione prænotatus, Virginem per morum, atque asceticæ disciplinæ præcepta accurate instituit; quæ quia plano, & Tractatoribus Ecclesiasticis vsitato orationis genere explicantur, commentario, vel scholijs instrui, habeas pro superuacaneo. Vnica, fateor, vox Eptaticus aduertit animum, ne præterijse viderer diu quæsitæ; ac, nescio, an ex S. Augustini sententia constitui eius notio possit. Libros suos locutionum retractans, eos septem se fecisse meminit, de SEPTEM LIBRIS diuinarum scripturarum, id est, Moisi quinque, & vno

*Libelli
partitio.*

IESV naue, & altero Iudicum notatis locutionibus singulorum, quæ minus vsitata linguæ latinæ. Atque hunc librorum syllabum S. Leandrum ex vsu sui temporis existimem appellasse *ἑπτάπυλον*, ea forma qua veteres dixerunt *ἑπτὰ πύλων*. Apollinaris Sidonius, lib. v. Epist. xv. ad Ruricium Heptateuchi librum celebrat à se relectum, & retractatum. In quem locum Iacobus Sirmondus Soc. IESV interpres, Pentateuchum, cum Triteuchus, id est, libri Iosue, Iudices, & Ruth superaddebantur, fuisse dictum Octateuchum, vt Athanas, ad Marcellin. Et Cassiodorus c. r. Diuin. Instit. & Græci, scribentes *ἑπτά τῶν ὀκτώ βιβλίων*. Sed, quia Hebræi librum Ruth in Iudicum librum transfundere; inde factum, vt Heptateuchum plerique pro octateucho, vsurparint. Hieron. Epist. vii. & xxvii. Et Sidon. ante citatus. Idem longè ante à doctissimis viris, quibus Gregorius xiiii. Iuris Canonici corrigendi prouinciam mandauit, annotatum obseruo. Distinct. xv. ad cap. sancta Romana; vbi pro Pentateucho ex Iuone legendum monent, Heptateuchum; vt ultra quinquelibros comprehendat librum Iosue & Iudicum; qua voce ac librorum coniunctione vsus sit D. Hieronymus ad Lucinium scribens. Alios *Heptatycum appellare, vt S. Gregorius, lib. vii. Ind. ii. Epistola xlviii. & lib. x. Epist. xxii. & alibi; & Rabanus præfatione in Hieroniam, & ordo Romanus cap. de Septuagesima.

REGVLA S. LE-
ANDRI AD FLO-
RENTINAM

IN NOMINE DOMINI NOSTRI
IESV CHRISTI

INCIPIT LIBER B. LEANDRI HISPAN-
SENSIS ECCLESIAE EPISCOPI EDITVS AD
FLORENTINAM SOROREM SVAM DE IN-
stitutione Virginum.

REQVIRENTI mihi Soror charissima, Florentina, quibus te diuitiarum cumulis haeredem facerem, qua te patrimonij sorte ditarem; multae rerum fallacium occurrebant imagines; quas cum ego, vt importunas muscas manu mentis abigerem, tacitus aiebam: Aurum & argentum de terra est, & in terram reuertitur; fundus & patrimoniorum redditus, vilia & transitoria sunt praeterit enim figura huius mundi Quid qui in enim sub sole conspexi, nihil te dignum, soror arbitratus sum; nihil muneri tuo credidi esse gratissimum. Omnia mutabunda, caduca, & vana fore conspexi. Vnde veram esse attendi Salomonis sententiam dicentis: * Magnificaui opera mea; aedificaui mihi domos; & plantaui vineas, feci hortos, & pomaria, & conserui ea cunctis generibus arborum; & extruxi mihi piscinas aquarum, vt irrigarem syluam germinantium lignorum: possedi seruos & ancillas, multamque familiam habui; armenta quoque & agnos, ouium greges, & captarum, vltra omnes, qui fuerunt ante me in Ierusalem. Coaceruaui mihi argentum & aurum; & substantias regum ac prouinciarum; feci mihi cantores, & cantatrices, & delicias filiorum hominum; scyphos, & vrceos in ministerio ad vina fundenda. Et supergressus sum operibus omnes, qui fuerunt ante me in Ierusalem. Quam omnem mortalium pompam, tali termino conclusit, vt diceret. Cumque me conuertissem ad vniuersa opera,

1. Cor 7
Vanitas
vanitas
vanitas dixit
Ecclesiastes
et omnia
vanitas.
* Id est
magnifica
opera ex-
truxi.
Ecl. 2

quæ fecerant manus meæ, & labores, in quibus frustra sudaueram, vidi in omnibus vanitatem, & afflictionem animi; & nihil permanere sub Sole. Et iterum ipse dicit. Detestatus sum omnem industriam meam, quæ sub Sole studiosissimè laboravi, habiturus hæredem post me, quem ignoro, vtrum sapiens an stultus futurus sit, & dominabitur in laboribus meis, quibus desudavi & sollicitus fui, & est quicquam tam vanum? Vnde cessavi, renunciauique cor meum vltra laborare sub sole. Tali quoque informatus oraculo, non esse me parentem verum existimarem, si te hisditarem rebus, quæ stabilitate nulla confisterent; quæ mundanis subtractæ casibus te destituerent, nudamque relinquere; ærumnis quoque te cumularem & timore metuque subijcerem, si ea, quæ fur auferre poterat, sulcare tineæ, ærugo vorare, ignis absumere; terra obruere, aqua delere, sol torrere, Imber scædare, glacies fringere; tuæ germanitati conferenda esse putarem. His certè rebus humanis implicatus animus, à Deo auertitur; & ab illa immobili, ac permanentis veritatis forma recedit. Nec potest ad se admittente diuini verbi dulcedinem, aut Spiritus sancti suauitatem, peccatus, quod tot mundanis agitatur molestijs, tot curarum temporalium stimulis verberatur. Si ego te his nexibus alligarem, talibus onerarem ponderibus, mole terrenæ cogitationis opprimerem, inimicum me, non parentem, deberes extimare, interemptorem, non fratrem esse sentires. Eia, soror charissima, quoniã quicquid axe cæli concluditur, terrena sustinet fundamenta, & telluris super faciem voluitur; nihil dignum, quo ditari possis inuenimus, supra cælos querendum est. Vnde munus virginittatis auxisti, vt tibi præmium & patrimonium virginittatis inuenias. Ex compensatione integritatis meritum agnoscitur, & de sua retributione pensatur; quanto enim vilis putaretur, si transitorijs, terrenisque ditaretur muneribus, tanto præclara est virginittas excellensque, calcatis abdicatisque mundanis voluptatibus, dum in terris Angelorum seruat integritatem. Dominum Angelorum sortita est portionem; quæ ergo est virginittatis hæreditas? nonne ea, quam dicit Psalmista? Dominus pars hæreditatis meæ? & iterum. Portio mea Dominus. Vide soror quantum profeceris; vide quam summum teneas apicem, vt multorum gratiam beneficiorum in vnum eundemque inueneris Christum. Sponsus est, frater est, amicus est, hæreditas est, pretium est, Deus & Dominus est. Habes in eo sponsum, quem diligas, speciosus est enim forma præ filijs hominum; Est enim verus frater quem teneas; adoptione enim es tu eius filia, cuius filius est ille natura. Est amicus, de quo non dubites; i-

*Hoc est
quod ait
Dominus.
Nolite the-
saurizare
vobis the-
sauros in
terra.*

*Virginittas
in quam
nobilis pos-
sessio.*

** vno eo-
demque
Christo.
Christus
sponsus
portio
Virginittas
* etiam.*

ipse enim dicit. Vna est amica mea. Habes in eo hæreditatem, quam ambias: pars enim hæreditatis tuæ ipse est. Habes in eo pretium, quod agnoscas; quia sanguis eius redemptio tua est. Habes in eo Deum a quo regaris, Dominum, quem metuas & honores. Totam sibi in Christo prærogatiuam virginitas vindicat: vt, ante quem tremunt Angeli, cui seruiunt potestates: cui virtutes obtemperant; cui cælestia & terrestria genuflectant, hunc sibi virgo sponsum vindicet: ad huius thalamum ornata virtutibus properet: hunc cubili cordis, casto cubili confoueat. & quid amplius ei conferre potuit, cui se Christus sponsum tribuit? & sanguinem suum dotis, ac muneris titulo compensauit? Solent ergo qui vxores ducunt, dotes tribuere, conferre præmia, & ad vicem perdendi pudoris, sua tradere patrimonia, vt emisse potius quam duxisse videantur vxores: tuus, virgo, sponsum dotem tibi sanguinem suum dedit; eo te redemit, eo te suæ copulæ sociauit, vt pudorem non perdas, & habeas præmia: quanto enim est munificentius dotis præmium; tanto est amor immensior: multum enim diligit quam proprio sibi sanguine desponsauit. & ob hoc suum corpus vulneris ictu, & telo gladij maluit aperiri, vt tuam sibi integritatem emeret, pudicitiam consecraret. E contrario enim curauit hominem. vt sicut honor eius, vita est nostra; eiusque humilitas, nostræ est superbix medicina, sic & vulneribus ipsius nostra integritas empta est, qui ideò feriri se vulnere voluit, ne malleo vniuersæ terræ nos ferire sineret. Precio enim empti estis, ait Apostolus, nolite fieri serui hominum. Cur Virgo dare vis corpus viro; quod iam est redemptum à Christo? alius te redemit, & alij nubere cupis? alterius precio libertatis militas, & spontanea te seruitute condemnas? Si mundus omnis titulo dotis scribitur, quid preciosius sanguine Christi, quo redemptus est mundus? Appende mercedem & precium, vt videas plus valere qui redemit, quam id, quod redemit. Quanto itaque prauè intelligit virgo, quæ contempto emptore, mercedem sequitur: & sanguine Christi postposito, mundum qui redemptus est amplexatur? Non sum idoneus eloqui, soror amantissima, præmia virginitatis. Est enim ineffabile donum, absconsum oculis, celatum auribus, intelligentiæ obseratum. Quod omnes esse sperant sancti, & post resurrectionem cuncta præstolatur ecclesia fieri; vos iam estis, Corruptibile hoc, ait Apostolus, induet incorruptionem: sed, reuera, post resurrectionem corporis. Ecce vos incorruptionis gloriam iam scitis, vos iam in præsentis sæculo partem gloriæ possidetis. Quanta est enim beatitudo, quæ nobis reponitur in futurum? quæ nobis corona manet in æternum? quæ incorruptio-

Dot Virginitatis Christi sanguis.

1. Cor. 7.

* liberatus

Virginitatis præmia

1. Cor. 15.

his gratiâ, ad quam multi peruenire desiderant, hic habetis. Gaudete ergo talem te esse, qualis Dei formata es manibus. Ille ergo integram condidit utique quam integritate ditauit; quam ad integritatis præmia præparauit. Peruersi enim naturam corrumpunt homines, quam Deus formauit integram: & hæc offensa humani generis prima. hæc damnatae originis causa, dum protoplasti esse noluerunt, quod fuerunt conditi: Idcirco meruerunt in se & in prole damnari. Reparatae castimoniam in vobis retentaculum, o virgines, quod perdiderunt in paradiso primi homines. Vos enim conditionem reseruastis primigenarum hominum, quæ tales perseueraastis, quales illi sunt instituti. Sed caute exempla eorum. Heu prohi dolor, soror charissima, fuge primorum hominum exempla, horresce serpentis antiquissimi sibila; ne incipiat tibi germinare spinas & tribulos vitiatæ terra; & quæ pro insigni virginitatis lilia, rosasque parturire debet, vrticas & paleas producat. ista, quæ vrit, illa quæ lacerat. Vos estis enim prima delibatio corporis Ecclesiæ. Vos itaque ex tota Christi corporis massa oblationes Deo acceptæ, & in supernis altaribus consecratæ. Pro vestro enim proposito, & pro fide sua, omnis Ecclesia nomen virginitatis indepta est, dum in ea melior pars est propensior. Vos estis quæ animi, & corporis vestri integritatem Christo dedistis. Et licet in omnibus suis generaliter membris fide maneat virgo: tamen suorum parte membrorum, quod estis vos, non incongruè virgo etiam corpore genere illius locutionis, quo aut totum à parte, aut pars nominatur à toto. Meditare ut columba, charissima virgo, & mente pertracta, quæ in futuro tibi maneat gloria, quæ non acquieuit carnì & sanguini, neque corpus, illud sanctissimum prostrasti corruptioni. Age ergo, cogitare præsume, intellige, quibus te amplexibus cupiat Christus, quæ mundi calcasti illecebras; quo te desiderio chorus ille expectet Virgineus, quem ipsius gradibus properantem cælorum ardua vident, quibus chorus ipse virginalis peruenit ad Christum. Gaudet & Maria mater Domini apex & specimen virginitatis, incorruptionis mater, quæ vos exemplo suo genuit, & manet integra. Vos documento peperit, & dolores nesciuit. Genuit sponsum & virgo est. Felix ille venter, qui nouit generare, non corrumpi. Beata illa fœcunditas, quæ pariendo impleuit mundum, hæreditauit cælos, nec amisit velamina virginitatis. Ardeat cor tuum, soror, igne illo quem Christus misit in terram. Excitet te flamma ignis huius, & chorus ille virgineus prosequens Mariam ipsam. Ergo oculo mentis suspice, ipsos.

*S. Maria
Dei parens
in Virginitate.*

ipsos comitare choros, ipsis te animi desiderio iunge; ibi festina; ibi propera; ibi reposita est corona iustitiæ, quam reddet tibi Dominus iustus iudex in illa die. Senti fratris animum tuos desiderare profectus. Senti fratris concupiscentiam velle te esse cum Christo. qui & si in me non habeo, quod in te proficere volo, perdidisse me doleam, quod te tenere desidero. Erit interim mihi quædam portio remissionis, si tu, quæ pars es mei corporis, in via peccatorum non steteris; si quod tenes, firmissimè teneas. Heu mihi, si alius accipiat coronam tuam. Tu apud Christum tutamen meum: tu charissima, meum pignus, tu hostia mea sacratissima, qua expiari à colluione peccati non dubito. Si tu accepta es Deo; si tu casto cubili cum Christo cubaueris; si tu Christi amplexibus fragrantissimo virginitatis odore inhæseris, profecto peccatoris memor fratris obtinebis pro reatu germani Indulgentiam, quam poposceris. Non te contristabit qui te suæ copulauit societati. Sinistra eius, in qua est honor & gloria sub capite tuo, & dextera eius, in qua est longitudo vitæ, amplexabitur. tu talibus sponsi oblectata amplexibus, meam veniam postulas obtinebis. Amor tuus in Christo erit indulgentia mea; & quantulancumque spem remissionis habeo, si, soror, quam diligo ad nuptias Christi transfierit: atque in illo terribili metuendoque iudicio respiramentum aderit, vbi de facti actibus vel de commissis discussio fuerit, vbi de meis stipendijs, heu mihi, sum cogendus reddere rationem. Tu solatium meum, tu respiramentum meum; & vindicta, quæ mihi debetur pro negligentia mea, forte castitatis tuæ sedabitur intercessione. Defendes me profectu tuo, à mei reatu corporis, si tu Christo adhæseris. Et, si tu illi placueris, ego vnde ei displiceo non grauabor, dum tibi indulget, mihi parcat, nec perire fratrem sinet cuius spondet Sororem. Per te forte mihi donabitur chirographum quod contraxi; dum te Christus fouet charitate, me non punit pro crimine. Miserere soror non tantum tui, sed & mihi, vt, vnde tibi restat gloria, saltem mihi vel venia concedatur. Multæ in tuo erunt virgines comitatu, cum his facile impetrabis, pro me quod poposceris, immo ipsa mater & dux virginum. Maria suum interpellabit pro tuo merito filium; & ne te contristet pro me orantem, me eriget forte iacentem; & conscientia reatu merentem consolabitur. Non confundatur spes mea per te ad Deum. Meo igitur oramento, meo ministerio, Dei quidem dono, sed meo obsequio, hanc tenes professionem. Sit ergo mihi integritas tua causa veniæ, quæ tibi erit causa coronæ.

a. ad Tim. 4.

*Virginitas
tu meritum
etiam pro
alio peccato
expiando.*

*B. Maria
dux virginum,
est apud filium
aduocata.*

Auerte quæso oculos à mundi falsis inanibus. Cœlos aspice vbi est sponsus tuus. illuc animum dirige, vbi Christus est in dextera Dei sedens. Omne enim quod in mundo est, concupiscentia carnis, & concupiscentia oculorum est, quæ sursum sunt quære. Vbi est vita tua, illic sint desideria tua; vbi est sponsus tuus, ibi sit & thesaurus tuus. Nolo te moueri voluptate sæculi, nolo te fulgore carnis decorari. Cito mouet alienam libidinem, caro ornata; & aspectus iuuenum in se prouocat, quæ se componit vt ornata procedat. Placere velle oculis alienis, affectus est meretricis, & ad sponsi cœlestis refertur iniuriam, si ita incedat vt oculis libidinosi placeat. Esto quæso iudex inter nubentes & virgines. Spem vtriusque considera. quis, quam teneat vitam extimat? Virgo studet placere Deo; nupta sæculo. Virgo seruat integritatem qua nata est; nupta corrumpitur; & quale est ibi, non permanet integra vt cæpit esse natura. Primum diuino operi irrogatur iniuria, dum quod ille formauit integrum, libidine corrumpitur, libidine maculatur. In vos Deus cognoscit opus suum quas tenet sæculum, & non corrumpit, quas Deus tales recipit, quales fecit. Omnia itaque restauranda sunt in resurrectione, quæ nunc pereunt de corpore. Virginitas semel perditâ, nec hic reparatur, nec in futuro recipitur. Verum est, quod præceperit Deus nuptias, sed iccirco, vt esset vnde nasceretur virginitas; vt multiplicata virginum successione, lucraretur in prole, quod perdiderant nuptiæ: & radices & fructus nuptiarum, virginitas est. de coniugio certè nascitur virgo; quæ, si non corrumpitur, ad nuptiarum additur præmium. Habent nuptiæ vnde lætentur, si sui fructus cœlesti horreo reponantur. Tu quoque communium parentum cumulabis merita; tuis, vterque parens honoribus munerabuntur, te prole Christo adhærenti ipsi recipient in fructu quod in cespite perdiderunt. Recole, mi Soror, humanas nuptiarum ærumnas; & claude oculos, ne videas vanitatem. Prima pericula nuptiarum hæc sunt; corruptio, fastidia, corruptionis pondus. vteri grauidari, dolor partus, plerumque ad discrimen mortis perueniens: vbi & munus nuptiarum perit & fructus, dum simul mater cum prole deficit, & omnis illa pompa nuptialis, mortis frustratur termino. Quam putabant causam esse lætitiæ, quæ eam occasionem interiendi inuenit? Quid ager post mortem, quæ totam lætitiâ nuptiis deputauit? Quæ viro placere voluit, non Deo, quid ager dum exit à sæculo? Quæ sollicita fuit quomodo placeret mundo, quam poterit habere partem cum Christo? Quæ primum, si bene videas, viris se distra-

Ниртiаи
внмн.

distrahunt, simulque cum pudicitia libertatem perdunt, quando
 captiuam virginitatem suscepta dote addicunt, quid miseræ illi
 remanet, quæ pudorem venditat? Quod si forte mundi (vt fieri
 solet) casu, perdat donationem, tunc & pudore caruit, & amisit
 prælium. Vides, quum nuda & destituta in vtroque remansit?
 pro viro certè, gemino timoris addicta periculo. Timet bonum,
 perdere; timet malum habere. Quis ergo inter hæc medius est
 locus lætitiæ? Quas formas lenocinij meditatur, vt placeat oculis?
 quibus peregrinis odoribus inficit vestem? & vt oblectet sensus,
 cutem mentitur alienam, quæ faco illitam vineo * adulterat fig-
 mento faciem: ne sit ipsa quæ nata est, & decipiat virum specie a-
 liena, non propria. Vide, si non maleficii genus est, excogitare
 artem quæ prouocet libidinem alienam. Et, quæ sic corrumpit
 faciem, quam putas habet corruptam mentem? Triplex commi-
 sit adulterium; mentis, quæ talem meditata est fraudem. Cor-
 poris, quæ figmento mutauit speciem. Vestitus, quæ non
 proprio, sed alieno flagrat odore. His malis virgo nescia, sexum
 habet, & sexus necessitatem ignorat. femineæ fragilitatis
 oblita, rigore virili subsistit, atque infirmum sexum vir-
 tute solidauit: nec addixit seruituti corpus, quod lege naturæ
 viro subiaceret. Fœlix virgo, quæ corpus trahit ex Eua, non pec-
 nam. Illa peccati merito audit. Sub viri potestate eris; & in-
 doloribus paries. Tu virginitate exempta à tali iugo excussisti
 ceruicem; nec pressa iugali necessitate curuaberis ad terram; *Genes. 31.*
 sed in sublimi erepta cœlos suspicis; vt vnde illa vetitum præ-
 sumendo cecidit, ibi tu licita contemnendo, conscende-
 res. Eua gustauit de illicito, & virginitatem perdidit. Li-
 cebat nubere virgini, sed quæ non nupsit Angelis adhæsit.
 In resurrectione enim non nubunt, nec vxores ducunt, sed
 erunt sicut Angeli Dei. Vide; virgo, quæ non nubit Angelis
 comparatur. Licee nim gignere filios; sed quæ hanc spreue-
 runt necessitatem, Christum dicentem audiunt. Beata steriles,
 & ventres quæ non genuerunt, & vbera quæ non lactauerunt. *Luc. 23.*
 E contrario illic dicitur nuptis. Væ prægnantibus & nutri-
 entibus in illa die. Itaque virginei sensus pro filiis reputantur.
 Quid ergo quærit quos pariendo doleat? quæ pios habet sen-
 sus, quibus meditando congaudeat: propter timorem tuum Do-
 mine, inquit, in vtero accepimus & parturimus spiritum salu-
 tis. Ecce fœlix conceptio, incorrupta progenies. Vtilis partus,
 vbi & proles bonæ cogitationis editur, & ignoratur dolor. Tot
 fœlicia germina, quot sanctæ cogitationes. Totiens concipit, quo-
 tians.

*Lenocinia,
 & fucata
 mulierum
 ornatum
 reprehensu-
 su.*

*Virginitas
 in partu
 pte cogita-
 tiones. ut
 sensus.
 1sa. 26.*

icis.

tiens sancta meditatione diuinum Spiritum capit. Conceptio enim superna virtutes parit. Et, ne putes te esse sterilem; tot filio habebis, quot virtutes protuleris. Vna sancti Spiritus conceptione, multos edes partus. Primus partus virginis verecundia virtus; secundus, Patientia; tertius Sobrietatis; quartus Temperantia; quintus Charitatis; sextus Humilitatis, septimus Castitatis: vt impleatur quod legitur. quia sterilis peperit septem. Ecce vna septiformis Spiritus conceptione, septem partus edidisti. Non dicas. Ecce ego lignum aridum, quia hæc dicit Dominus eunuchis. qui custodierint requiem meam, & elegerint, quæ volui & tenuerint fœdus meum, dabo eis quod non peribit. Vides, amantissima soror, quod principalem in regno DEI virgines teneant locum? & non immerito. Mundi enim contempserunt habitum, ideo peruenerunt ad cæleste regnum: vitæ cælestis beatitudinem hic incipiunt, quæ generare in doloribus filios nescierunt, & quæ contagia libidinis, & fœda coniugum figmenta respuunt, rectè CHRISTI nuptias impetrarunt. Nolo mouearis pompaticis nuptiarum incessibus; clientumque stipata comitatu. hos incurrunt plerumque insidiatores pudicitia, quos custodes castitatis putabant. Et, cum se ambiri tot virorum formis viderint, hoc in mentem venit quod cum viris in lectulis agunt proprijs, & quod expertæ sunt in singulis, hoc in plurimis meditantur. Non verebor inuidiam, si locutus fuero veritatem: feriant me liuore, quas momorderit conscientia, dum modo proficientibus loquar quid cauere debeant in eis, quæ solo nitent opere carnis. Certum est, mi soror, quæ nitorem vestium composuerit, odore peregrino flagrauerit, fuce maclauerit oculos, faciem candore alieno obduxerit, brachia circulis instruxerit aureis, digitis annulos inseruerit, & digitorum gemmarum sidereo radiauerit fulgore manibus, aures metallo adgrauauerit, colla margaritis & vario gemmarum absconderit tegmine. caput ponderauerit auro. Certum, inquam, est hanc non esse castam, quæ ad hoc se ita composuit, vt multorum feriat oculos, multorum animas moueat, illicitæque mentes. Quæ, & si metu viri non gerat stuprum in aperto, fornicatur tamen interius animo? Illa verò casta est, quæ simplici habitu, moribusque bonis placet viro; & de bono castimonie, Deo. Harum habitum exprimit Petrus Apostolus, & cultum vestium, vel æquitatem morum, sua pingit præceptione, cum dicit; Sit in muliere non exterior ornamentum aut auri, aut vestis cultus, sed cultus cordis. Eadem ergo & Paulus Aposto-

44. 56.

Schema
 compra nec
 casta femi-
 na.

1. Ti. 2.
 1. Pet. 3.

lus in

lus intulit dicens. Similiter & mulieres in habitu ornato, cum verecundia, & sobrietate; ornantes se non in tortis crinibus, aut auro, aut margaritis, vel veste preciosa; sed quod decet mulieres, promittentes pietatem per opera bona. Quas dissonare ab his præceptionibus, & discrepare compereris, velut gehennæ duces, & inferni comites fuge. hoc enim suadebunt, quo plenæ sunt: quæ, & si non verbo, ipso tamen habitu loquuntur flagitia. Et quæ auro coruscauerit, & radiauerit gemmis, tanquam simulacra declina; idolumque existimato, non hominem, quæ à Deo bene conditam formam vario præsumpserit stuprare figmento. Vnde & scriptura dicit. fallax imago & vana est pulchritudo; mulier timens Deum, ipsa laudabitur.

1 Pet. 3.

Proverb 3.
Gratia.

UT VITENTVR LAICÆ MULIERES.

I.

PRECOR te, Soror Florentina, ut fœminæ, quæ tecum non tenent vnâ professionem, ad tuam non accedant societatem. Quod enim amant, hoc suggerunt: & eas res tuis insinuabunt auribus, quæ in eorum versantur desiderijs. Heu mihi Soror; corrumpunt mores bonos eloquia mala. Cum sancto sanctus eris (longè à te sit Soror) & cum peruerso subuerteris. Quid in vnum agit nupta & virgo? illa te non sequitur, quæ virum diligit; propositum tuum fugit; quod, etsi amare se finxerit, mentitur, ut decipiat. Quid tecum agit, cum qua comuni collo Christi iugum non duces? dispar habitu, dispar affectu, organum Sathanæ hoc tibi canet, quod illecebras sæculi moueat, & semitas diaboli impingat. Fuge Sirenarum cantus, mi Soror, ne, dum prurientibus auribus oblectamenta delectaris audire terrena, auertaris à recto itinere, & aut in dexteram incidas scorpulo, aut in sinistram Charybdis glutiaris iactu. Fuge Sirenarum cantus, & à lingua malè suadentis sepi aures tuas, muni cor tuum scuto fidei, dum tui propositi disparem videris; & frontem tuam trophæo arma Crucis contra eam quæ professioni tuæ sibilauerit.

Ps. 17.

Nuptiarum
colloquium
Sirenum
Voces.

UT VIRI SANCTI VITENTVR.

II.

IAM quali fuga viros fugias, Soror Florentina, tu iudica, si tam sollicitè fœminas sæculi declinabis. Quisque vir, si sanctus est, nullam tecum quærat familiaritatem, ne videndi iugitate, aut infametur vtriusque sanctitas, aut pereat: decidet enim

Kkk

à cha-

*Fomitio vis
in promi-
scuo sexu.
Prov. 6.*

à charitate Dei, quæ perpetrandi mali operis occasionem præbuerit. Decidet à charitate proximi, quæ etsi malè non agit, opinione tamen pessimam famam nutrit: dispar enim sexus in vnum locatus, eo titillatur instinctu quo nascitur; & naturalis mouetur flamma, si incomposita attigerit. Quis colligauit ignem in sinu suo, & non comburetur? ignis & stupa sibi vtraque contraria in vnum redacta, flammam nutriunt. Viri sexus & fœminæ diuersus, si coniungitur, quo lex naturæ prouocat, commouetur.

VT DECLINARE VIRGO DEBEAT

iuuenes.

III.

*Adolescentium
pene-
trans ad-
spectus.*

*Recurrens
in somno.*

Horum p.

*Sensuum
illecebra.*

ET si taliter viri declinandi sunt sancti, ne vtrorumque bonis moribus offensus subrepat, qualiter fugiendi sunt iuuenes tenebrosas vias temporalis vitæ sequentes & quos ad hoc Diabolus obijcit, & virgineis opponit oculis, vt formas eorum quas per diem viderit, virgo meditetur in nocte. Quod si contradicat mentis ratio, talesque imaginationes ab animo respuat, recensitamen visio & corporalis inspectio, exhibet memoriæ formas quas videndo didicit: & etsi paululum talis imaginatio obletetur mentem, occurreret etiam per somnium, quod viderit oculis. Sic Diaboli sagittis pectus virginis vulneratur; & infigitur cordi amor noxius, vt quod in nocte recordata est, cum amore velit iterum videre in crastinum: & sic intrat Sathanæ sagitta vsque ad intimum cordis per ianuas oculorum, sicut dicit propheta. Intrauit mors per fenestras nostras. Nec enim subrepat diabolus ad interiora mentis, nisi per sensus corporis. Si pulchram aliquid videas quod concupiscentiam moueat; si obletetur aures tarpis cantus; si odoratum nitor adtigerit flagrans, si gustum illecebrosus sapor commouerit, si tactus mollem & nitidam contrigerit formam, tunc obletatione sensibili carnis mouetur illecebra. Dei enim opus vterque est sexus; Amandi sunt certè viri vt opus Dei, sed absentes pro operibus bonis & propter Deum, qui eos fecit, non propter pulchritudinem corporis.

DE ABSTINENTIA.

III.

QVid ad te de cibis Soror Florentina, puto loquar, quæ fragilitate corporis, nec tantum accipis, quantum ratione doceris. Maneat tantum in animo, vt, etsi infirmo corpori aliquid relaxandum

dum est à rigore, interim non solvatur animus, si corpus infirmum meretur aliquid indulgentius. Nullus est enim usus edendi culpabilis, sed concupiscentia, sed immoderatio; si plus quam opus est sumptis, si desideres, sine quo vivere possis. *Triples Gula species.* Triplex certè est gulæ intemperantia, si quod non licet avidius appetis; si licita quæque exquisitis impendijs præparata accuratius quæras; si tempus edendi licitum non sustineas. Primi generis homines ob hoc Paradisi delicias & immortalitatis præmia perdiderunt, quia illicita concupierunt. Esau verò pro eo, quod avidius ambijt licita, primogeniti perdidit primitiua. Et qui edendi tempus non servant, animalia ideo sunt irrationabilia. Probauimus ergo triplicem excessum intemperantiæ, dum primi homines gustauerunt de illicito; dum Esau lenticulæ appetitu perdidit primogenita; dum edendi tempus non servant animalia, & sunt irrationabilia. Non est igitur abstinens avidè vorans, etiam viles cibos *Gula in vtilibus cibus. Psal. 5102.* Sepulchrum patens est guttur eorum, ait Psalmista. Namque & ille mollis, & dissolutus est; qui contemptis præsentibus, preciosis ac peregrinis epulis delectatur. Piscis per illecebram hamo capitur, avis obiectu escæ in decipulis cadit, bestia, quæ naturali virtute sunt rigida, cupiditate cibi infoueam prouunt; & quas non emollit natura, decipit esca. Tu verò temperantiam & parsimoniam, seu oraculo, seu exemplis disce maiorum. Oraculo; quia dicit Dominus: Non grauentur corda vestra in crapula & ebrietate. Exemplis; *Luc. 21. 2. Reg. 23. Danie. 14.* quia David cupitam aquam noluit bibere, quam periculum alieni esse sanguinis intellexit; vel quia Daniel contemptis dapibus regis, leguminibus vixit. Sint tibi accepta, quæ sunt comitibus tuis communia; & aliorum non sis intemperatiõis causa; & quibus forma esse debes hortamento ac vitæ bonæ documento, scandali non efficiaris occasio.

UT VIRGO SINGVLA NON LOQVATUR cum singulo.

V.

NULLVS te singularem alloquatur: nec tu, præter duarum aut trium testimonium alloquaris aliquem singularem. Memento sponsi tui saluatoris nostri, qui certè non verebatur labem peccati, attamen in montibus cum Moyse & Helia coram tribus Petro & Iacobo & Ioanne locutus est testibus. Sic & cum suscitaret Archisynagogi filiam eos adhibuit testes, vt falsi rumoris non daret occasionem. Mirabantur autem & discipuli, quod ad puteum Iacob cum muliere loqueretur. Et reuera non mirarentur, nisi quod *Matth. 19. Luc. 8. Arbitri in colloquiis religios. laudati. Ioan. 4.*

viderent inusitatum; & nisi illi abiissent cibos emere, non loqueretur citra eos solus Christus cum muliere.

VT IUGITER VIRGO ORET ET

legat.

VI.

*Lectio ad
cibum, vel
mensam.*

LECTIO tibi sit assidua; iugisque oratio. Diuidantur tibi tempora & officia; vt postquam legeris, ores; & postquam oraueris, legas. Sic alternes perpetuo hæc duo bona, vt ab eisdem nullo sis tempore otiosa. Quod si aliquid manibus operandum est, vel certè sustentaculis ciborum corpus reficiendum, alia tibi legat: vt, dum manus vel oculi intenti sunt operi, pascat aures gratia sermonis diuini. Siquidem oramus & legimus, vt lubricam mentem à surreptionibus diaboli vix retrahamus; quanto procliuus humanus animus reptatur ad vitia, si lectionis & orationis assidua retentaculo non frangitur: Lectio te doceat, quid orando petas; postquam vero oraueris, iterum legendo inquire, quod postules.

VT CARNALITER NON LEGI DEBEAT VETUS TESTAMENTUM.

VII.

*Insignis ob-
seruatio de
veteris tes-
tamenti
lectione.*

*Ceremonia
& ritus
Iudaici.*

*Cantica
canticorum.*

VETUS testamentum legens, non temporis illius nuptias, sed proles numerositatem considera; non esum carniū & sacrificia sanguinolenta; crimina morte carnis expiata; vni viro mul-
tarum vxorum permessa consortia. Licuit enim illo tempore, quod isti non licet; Et, sicut per legem concessæ sunt nuptiæ; sic per Euangelium Virginitas prædicatur. gens enim erat Hæbreæ ab omni discreta consortio populorum; & ad prophetandum Christum Ecclesia deputata. Ne periret, cunctis permis-
sæ sunt nuptiæ, causa proles propagandæ. Et, quia carnalis erat populus, carniū crapula, pascebatur. Sacrificia certe idcirco pecudum litabantur, quia verum sacrificium; hoc est Christi corpus & sanguinem figurabant. Venit veritas, vmbra discessit. Venit verum sacrificium, & cessauit hostia pecudum. Venit virgo virginis filius; & virginitatis præbuit documentum. Omne enim, quod in veteri testamento legeris, quamuis opere gestum fuerit, spiritualiter tamen intellige; & de historiæ veritate, intelligentiæ spiritualis sensum scalpere. Iam pro peccato non occiditur homo corpore; sed necem, quam illi carnis dabant per gladium, nos carnalibus vitijs imponimus. pœnitentiæ vsu Cantica canticorum, iuxta

tra auditum aurium, ne sentias; quia carnalem illecebram terreni amoris insinuant, quæ per species actionis, corpus Christi, & Ecclesiasticam charitatem figurant. Merito & à veteribus isti libri prohibiti sunt, legere carnalibus * Eptaticum, & Cantica canticorum, ne dum eos spiritualiter nesciunt, libidinis ac voluptatum in circuitamento solvantur.

rum quo-
modo le-
genda.

* Hepta-
psychum.

DE IEIUNII MODO.

VIII.

IEIUNIA certè valido corpori imponenda sunt; & quos rebellis caro lege vitiorum impugnat, ieiunio attenuandi sunt iugi. Subiuganda est ieiunijs caro rigida, & cæterus refrænanda, vt legimentis & imperijs animæ subiaceat vt ancilla. Et quam debilitauit iugis infirmitas, si eam ieiunijs temperes, tantumque sumas quantum saluti sufficiat, non peccabis. Meliorem tamen iudica eam, quæ salutis robore infirmitatis non eget remedio. Nec debet scandalizari quæ sana est, si remissius vel indulgentius quæ infirma est, alitur: sed magis eo se meliorem, sanctioremque esse consideret, quod fragilibus rebus non indiget, quibus eget infirmitas. Illa autem, quæ infirmitatis obtentu meretur aliquid lenius; sit præ cæteris humilis; doleatque, se non posse, quæ aliæ possunt; & abstinentiam tempore laxatam, non reputet virtuti, sed infirmitati.

Ieiunia
validis po-
tius conue-
niunt
quam in-
firmis.

Infirmo-
rum remissio
in ieiunijs
non offen-
dant alios.

Non ieiunant
in omnibus
dicitur.

DE VSV VINI.

IX.

VINO secundum Apostoli vtere regulam. ait enim Timotheo: Modico vino vtere, propter stomachum tuum, & frequentes tuas infirmitates. Dum enim dicit, modicum; medicinaliter bibendum fore monstratur, non ad ebrietatem. Nam alio idem loco sic dicit Apostolus. Vinum dixisti: omne vicium dixisti. Ebrietas enim mortale est crimen, inter homicidia, & adulteria, vel fornicationes. Sic eijcit à regno Dei vini temulentia, quemadmodum facinus adulterij, vel homicidij, vel aliorum criminum flagitia. Confirmat hoc dicendum Apostolus. Nolite errare, neque fornicarij, neque idolis seruietes, nec adulteri, nec molles, nec masculorum concubitores, nec fures, nec auari, nec ebriosi, nec maledici, nec rapaces regnum Dei possidebunt. Vide quantum sit execranda ebrietas, vt etiam à regno Dei suos amatores eijciat. Quam etiam terribiliter Propheta increpet vino deditos, vide. Dicit enim: Væ qui potentes estis ad bibendum vinum & viri fortes ad miscendam ebrie-

Ex epulis
S. Benedicti
de mensura
potus c. 4.
Tim. c. 9.

Tit. c.

1. Cor. 6.

Ebrietas
mala.

Isa. 5.

ebrietatem. Et iterum. Vx, qui confurgitis mane ad ebrietatem, sectandam & potandum vsque ad vesperum, vt vino æstuetis, Bibit vinum Noë; atque ebrietate sopitur, & parte corporis vèrecundiori denudatus est: vt noueris, sic consternari humanum animum vino, & rationem humanæ mentis obtundi, ne seipsam quidē meminere, multo minus etiam Deum. Et licet illa Noë ebrietas, ac nudatio mysterium Christi passionis & mortis contineat; tamen ad literam errorem facti insinuat. Loth vino crapulatus incestum intulit filiarum; nec sensit errorem; de quo incestiuo concubitu nascuntur Moabithæ & Amonithæ. Et Dominus dicit. Moabithæ & Amonithæ non intrabunt in Ecclesiam meam vsq; in decimam generationem. senti quantum sit fugienda vini satietas; vt etiam Patriarchis scandalo & culpæ causa extiterit. Ergo & virgo, quæ virtute corporis viget, bene facit, si omnino se à vino abstinuerit. Inualidam verò & imbecillem pro medicina decet vti vino, non pro temulentia.

Gen. 9.

Noë ebrietas.

Gen. 19. Loth.

Ex regula
S. Benedicti
de infirmis
fratribus
c. 36.

QVATENUS VTI VIRGO LAVACRO DEBEAT.

X.

Rom. 7.
Carnis cura duplex.

BALNEO non pro studio vel nitore vtaris corporis, sed tantum pro remedio salutis. Vtere, inquam lauacro quando poscit infirmitas, non quando suaserit voluntas. Quod enim necesse non est si egeris, peccabis. Scriptum est. Et carnis curam ne feceritis in desiderijs. Cura carnis veniens ex concupiscentia habetur in vitio: non ea, quæ saluti recuperandæ conuenit. Quapropter non te illiciat lauare sæpius, carnis voluntas, sed infirmitatis imperet necessitas; caret enim culpa, si quod necesse est egeris.

Ex regula
S. Ben. c. 4.
qua sunt
instrumenta bonorum
operum &
decimus
gradus hu-
militatis,
& duodeci-
mus.
Philip. 4.
Galat. 5.
Mat. 25.
Rissus Vir-
ginis lasci-
ua signum

QVOD PECCATVM SIT VIRGINI RIDERE.

XI.

ESTO in Deum gaudens, lætitiâ animi tranquillâ, & moderatâ, iuxta quod ait Apostolus. Gaudete in Domino semper, iterum dico gaudete; & alio loco dicit. Fructus autem spiritus est gaudium. Talis iocunditas non perturbat mentem fœditate ridendi; sed subleuat desiderijs animam ad supernam quietem, vbi possit audire. Intra in Gaudium Domini tui. Quale sit cor virginis plerumque risu monstratur. Neque enim impudenter virgo rideret, si cor castum haberet, Speculum cordis facies est hominis. Non ridet

det lasciuè, nisi quæ corde lasciuia est. Ex abundantia enim cordis, ait Dominus, os loquitur. ergo ex abundantia vanissimi pectoris ridet facies virginis. Quid de hoc loquatur * vide. Risum reputa-
 ui errorem, & gaudio dixi, quid frustra deciperis? & iterum ibidè: *Mat 13. * forte de- est Sapiens Eccl 2. Mat 5.*
 Risus dolore miscetur; & extrema gaudij luctus occupat. Et Do-
 minus ait, Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Verum,
 & Apostolus insanè latantibus dicit. Risus vester vertetur in luctū. *Iacob 4.*
 Risum ergò Soror, vt errorem fuge, & temporalem lætitiã com-
 muta in luctum, vt beatificeris, si te peregrinam in mundo luxeris;
 quoniam, qui secundum Deum lugent, beati sunt, & ipsi consola-
 buntur. Peregrinari te in mundo scito, non hic habere patriam, sed
 in cœlo. Sic tali desiderio ardebat Christi seruus, vt diceret. Cupio *Philipp. Desideri- um Christi Sponsi sti- mulus vir- ginis lu- gis.*
 dissolui & esse cum Christo. Quanta amoris fragantia virgo debet
 accendi, quàm vberes lachrymas desiderio sponsi sui effundere,
 donec ad amplexum Christi valeat peruenire.
 Et vbertim flere non desinat, vsque quo Christum, quem vide-
 re cupit attingat. Lugebat ille se peregrinum, in hac vita qui merès
 dicebat. Heu me quod incolatus meus prolongatus est à me. Nam *Psal 139.*
 exultans te cœlestis sponsus, & charissimis excipiet amplexibus, si
 te sui desiderio flagrare didicerit, & si absentem te, fleueris, ille te
 præsentem consolabitur.

QUALITER HABEANTVR ANCIL- lae virginitatem professa.

XII.

QVAs tibi fecit, aut fecerit ancillas conditio, & sorores profes-
 sio, iam non pro nexu seruitutis exulceres, sed pro paritate
 professionis, honores. Quæ ergo tecum Christo virginitatis stipen-
 dijs militat: pari tecum libertate exultat. Nec sic vos prouocamus
 ad humilitatem, ve illas superbia erigamus; quas, dum tu accipis, vt
 sorores; gratius illæ tibi sint famulæ; præbeantq; obsequium non
 seruitute addictæ, sed liberæ charitate. Quoniam quidem non est
 personarum acceptio apud Deum, sed * in distribuenda fide, vbi ** in distri- buendo fi- des.*
 pariter consulitur Domina & ancillæ; Ibi non eligitur Domina, &
 reprobatur ancilla. Aequaliter baptizata, simul Christi corpus &
 sanguinem sumunt. Nam & Patriarchæ, dum essent sanctissimi,
 quantum ad res terrenas & temporales discernabant inter seruos
 & filios; illos famulos, hos dominos iudicabant. Quod verè
 ad spei futuræ munus attinet, ex eo, quod filijs; &
 vernaculis consulebant, quos vna circun-
 cisione signabant.

DE DISCRETIONE SENIORIS

erga personas singulas.

XIII.

*Aequalis
sit omnibus
ab eo cha-
ritas S. B.
c. 2. qualis
debeat esse
Abbas. S.
c. 37 de se-
nibus vel
infantib.
Discretum
est potenti-
um in sa-
culo qua
ratio ha-
banda in
Monaste-
rijs.
Pauperum
ceditio.*

** sermo de
est causa*

*Limitatio
conuersionis
in tractatu
do.*

*De reg. S.
Benedicti.
c. 63 de ordi-
congregat.*

QUOD quoniam sub vna professione manentibus omnia erunt communia omnibus, verum est, & legitur; Sed si omnes æqualiter valeant. Attamen interest quædam discretio senioris prouidentis, quid vnaquæque poscit. Sic enim diuidendum est, prout unicuique opus est. Quæ potuit honorari in mundo, & diues fuit in sæculo, blandius fouenda est in Monasterio. Et quæ reliquit in sæculo vestem pretiosam, cultiorem in Monasterio mereatur. Quæ verò sub penuria vixit in sæculo, & tegumento victuque eguit, gratè ferat si in Monasterio nec algeat, nec esuriat; Nec murmuret, si ea trahitur indulgentius, quæ vixit in sæculo delicatius. Nam, si prout cuique opus est non diuiditur, fit superba in Monasterio, quæ fuit vilis in mundo: &, quæ erat potens in sæculo, humiliatur in Monasterio. Sic agit, qui discretè non sapit, vt superbire faciat ex vili censu conuersas, & dolore stimulet honesto loco natas. Et, si sufficit vnde omnibus tribuatur æqualiter, nulla * est, vnde murmuret, quoniam discretio senioris diuidet unicuique prout opus est. Sed dices. Cur conuersa est, nisi vt fiat humilis ex potente? Si ergo ista ex inclito ad humilitatem descendit, illa ex paupere quod humiliaretur non habuit, forsitan sic superbit? Charitas autem omnia temperat, atque ad eundem pacis pertrahit limitem: vt neque illa infletur, quæ reliquit potentiam, nec illa frangatur, quæ fuit pauper vel ancilla. Laudanda tamen est senior, si discretè cum singula se gesserit, & unicuique, prout opus est, diuiserit. Et ista sunt dicta de veste, cibo, potu, vel opere pro inualidis ac delicatis, vt, quæ durius ferre non potest, tractetur lenius. Cæterum, si circa eas, quæ ferre potuerint factura est Senior prout viderit, & quibus consulit pro viâ delicatæ vitæ, vel corporis fragilitate, non eas præferat honore Seniorum, si posteriore conuersa sunt tempore.

Dum ergo ad te meus, Soror Florentina, sermo dirigitur, deriuauimus orationem studijs plurimarum. Nulli tamen iugum imponimus; sed quod honestum est, suademus.

*Ut virgo aqualis sit & in paupertate, & in
abundantia.*

XIV.

NVNC ad loquendo reuertar, Soror Florentina, pro qua me familiaris cura sollicitat. Hortor itaque æqualem, & vniformem habere semper animum, vt neque aduersitate frangaris, quæ patientiam & penuriam Iob sapit; neque eleueris prosperitate, quæ Patriarchas diuites opibus, sed humiles fuisse animo, legimus. Beata enim eris, si & in aduersis & prosperis semper Deo gratias egeris; & vitæ istius prosperitatem, fimum, vaporemque ilico euanelcentem, credideris. Dauid certè regnabat; & cum abundaret thesauris, ac manu forti infinitis populis imperaret, humilem se canit & dicit: Pauper sum ego & in laboribus à iuuentute mea. Et ipse iterum ad filiam Saul dicit. Vilis incedam, & vilis apparebo ante Deum, qui elegit me potius, quam patrem tuum. Similiter idem dicit: Incola ego sum in terra, & peregrinus, sicut omnes patres mei. Terrenis ergo nunquam delectata rebus, etiam si se vitæ commoda ingerant, non eis animo innitaris; nec de mundanis gaudeas lucris, & non contristaberis damnis. Etenim scriptum est. Diuitiæ si affluant, nolite cor apponere. Cum amore enim possessa, cum dolore vtentis pereunt. & in detribulari quemque necesse est, vnde carnaliter gaudet. Tu ad instar cœlestis sponsi honorari in sæculo fuge. nec velis ab alijs dici, aut esse prælator, quæ legis. Si quis inter vos cupit esse maior, sit vester seruus. Quoniam & ipse Saluator, dum à turbis, vt Rex fieret quæreretur, se ipsum abscondit. Quomodo enim ab homine regnum acciperet, cui cum patre regnum perpetuum manet? Sed, qui auenerat docere humilitatem, hominis declinauit honorem. In forma enim Dei manens, semetipsum pro nobis humiliavit; & cui terrestria seruiunt, ac cœlestia, pro mortalibus factus est pauper, vt eius inopia ditaremur. Tu ergo insiste vestigijs, quibus præcessit sponus; & passibus indefessis ducem sequere cœlestem; ne dum factis suis probat esse dissimilem, in cœlestibus regnis nolit habere consortem. Etenim ista dicimus, vt parui pendas, aut ne pro magno cupias, lucra terrena, vel, ne existimes magnos, quos in sæculo prospicis diuites. Quod enim habere possunt & mali, libenter debent contemnere boni. Dat enim malis Deus temporales diuitias, quibus negat æternas: dat eas certè & bonis, sed quos nouit non superbisse ex eis. Boni, propitio Deo, fiunt diuites ppitio Deo.

Psal. 27.

2. Reg. 6.

Psal. 137.

Psal. 51.

Mat. 20.

Phil. 2.

Opum contemptus & vsum.

fiunt pauperes. In utroque Deo gratias agunt, qui voluntatem Dei libenter accipiunt. Malis quando tribuuntur diuitiæ pœnaliter tribuuntur, ut malè de eis gaudeant; & quando subtrahuntur, pœnaliter auferuntur, ut malè de eis doleant: utraque iusto ad gloriam; utraque impio ad vindictam. Quid ad te, quæ habes regulam quam sequaris? Virginitatem itaque & paupertatem Mariæ prospice; quæ tam diues in Domino fuit, ut mater Domini esse mereretur: & tanto rebus paupercula, ut partus tempore obstetricis, nec ancillæ vteretur solatio. Ipsum quoque diuersorium tam angustum, ut præsepe assumeret pro cunabulo. Sed & Ioseph, cui fuerat desponsata, cum esset iustus, erat tamen & pauper; ita ut vitam & vestitum artificio quæreret. Certè faber lignarius fuisse legitur. Habes exemplum, formam sequere, ne te velis diuitiarum periculis committere; quoniam qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem & laqueum Diaboli, & desideria multa inutilia, & nociua quæ mergunt hominem in interitum. Has à se sponte auferunt, quibus in Domino deuotus est animus. Et plerumque contemptores suos magis appetunt diuitiæ, quam sequaces. Quærite inquit, regnum Dei, & hæc omnia apponentur vobis.

*B. Maria
Virginis
paupertas.*

*S. Ioseph
paupertas.*

1. Timoth. 6.

Matth. 6.

De indulgentia & prohibitionem carniū.

XV.

Ex reg. sancti Bas. medic. 30. de mensura ciborum.
E SVM carniū infirmitatis tuæ obtentū, nec prohibere tibi audeo, nec permittere, cui tamen suppetit virtus, à carniibus se abstinere. Nam dura est conditio, nutrire hostem contra quem dimices; & carnem propriam sic alere, ut sentias contumacem. Quod si talibus vritur virgo, qualibus & sæculares vtuntur, dat sensum, ut eagar, quæ à sæcularibus aguntur. Quid poterit caro nutrita carniibus, nisi erumpere ad libidinem? miseramque animam crudeliter luxuriæ debaccare: vnde & quidam autor ait. Deliciarum finis, corruptio. Et Apostolus voluptuosam Viduam sic notat ut dicat: Quæ autem in delicijs est viuens, mortua est. Quod si abstinentia marcidum corpus vix à lege peccati quæ habitat in mentibus nostris, prohibemus; quid faciet, quæ sic obruit terram carnis suæ, ut ei possit spinas & tribulos germinare? Fomenta vitiorum esus carniū. nec solum carniū, sed & nimia saturias aliorum ciborum; quoniam non culpatur esæ qualitas, sed quantitas reputatur in vitio. Quicquid enim accipitur nimis, hoc aggrauat animam; & abundantiori cibo extentus stomachus obtundit animæ sensus. Virgo tantum sana debet esse, non rigida; pallida gestare

1. Timoth. 5.

1. Timoth. 5.

gestare ora, non rubentia. Quæ suspiria cordis emittit ad Deum, non eructet cruditate ciborum. Quibus ergo vires corporis opus sunt, habeant carnis vsum; scilicet, qui metalla effodiunt; qui in agone terreno certant; qui construunt celorum culmina ædificiorum; vel, qui indiuersis opificijs laborum desudant corporis; his reparandarum virium aptus est vsus carnis. Virgo, quæ magis defectus sustinens corporis, bona virgo est, ad quos vsus carnes sumet, nisi vt miserum corpus vitio mundet? Verum, si cogit infirmitas medicinaliter sumendæ sunt carnes. Medicinaliter enim est, quod non grauat, sed eleuat; quoniam & ipsam medicinam ita artis ipsius periti impendunt, vt sensim adhibita non onerent infirmum, sed alleuent. Vnde & illa vera est sententia Philosophorum. Ne quid nimis.

*Carnium
esui qui
bus conce-
dendum.*

Ut in monasterio quo cœpit, virgo permaneat.

XVI.

VT in monasterio permaneas, sollicitè admoneo; multarum enim societate proficies, & virtutes aliarum videndo, eris virgo virtutum. Etsi interdum pro varietate voluntatum, oriatur quædam congregationi similtas, & nonnunquam murmuris carnalium tristentur spirituales, non tamen deerunt, quas in actibus bonis imiteris. Et certè tolerare carnales, probatæ virtutis est; imitari verò spirituales spei est maximæ. Erudiunt carnales spiritualium patientiam; & dant quæ sanctæ sunt, bonarum documenta virtutum; ac sic animæ proficienti, vtræque sunt vtilis, & quas patienter tolerat, & quas imitatur suauiter. Libenter, inquit Apostolus, sustinetis insipientes, dum sitis sapientes. Et ipse idem dicit. Debetis autem vos, qui firmiores estis imbecillitates infirmorum sustinere, & non vobis placere, vnusquisque autem proximo suo placeat in bonum, ad ædificationem. Non enim te carnalium scandalizent murmura, sed consoletur proficientium vita; & quæ nescis quantum demore ris in sæculo, debes esse patiens pro cælesti gloriæ dono.

2. Cor. 11.

Rom. 15.

Qualiter vita fugiatur priuata.

XVII.

FUGE quæso priuatam vitã; nec velis imitari eas virgines, quæ in vrbibus, pcellulas demorantur, quas multimoda cura cõstringit; prius placendi sæculo, ne fœdo pdeant amictu, & domestica oppresse sollicitu-

Religioso-
rum pri-
uata vita
unde.

Ab. 4.
Vita mo-
nastica in-
stituta ab
Apostolis.

licitudine, dum pro vitæ subsidio satagunt, minus quæ ad Deum pertinent, quærunt. Priuatam enim vitam, de vsu gentilium traxit Ecclesia. quos dum non potuerunt Apostoli ad normam suæ vitæ traducere, Ecclesiæ venienti ex gentibus permiserunt priuatè viuere; propriisque rebus uti. Ceterum, qui sub Apostolis crediderunt ex Hebræis, eandem normam, quam nunc tenent monasteria, seruauerunt. Quare, quod legitur in actibus Apostolorum, & verum esse quod dico probabis. Multitudinis, inquit, credentium erat cor vnum, & anima vna, nec quidquam eorum quæ possidebant, suum aliquid esse dicebant, sed quotquot possessores agrorum erant, vendebant, & pretia eorum ponebant ante pedes Apostolorum, & distribuebatur prout unicuique opus erat. Vide, quod viuentes in monasterio regulariter, Apostolorum teneant vitam; nec dubitent eorum assequi merita, quorum imitantur exempla.

Ne peculiare habeat virgo in monasterio.

XVIII.

Ex regula
S. benedicti
c. 4. siquid
debeant
monachi
proprium
habere.

unde vniuersa
ex proprie-
tate.

104. 12.

110. 5.
Anania &
Sapphira.

PECULIARE, quod in cœnobijs pro magno habetur crimine, tu pro grandi cuita contagione. Adulterium certè est, quia conscientia bonæ integritatem vsurpatæ rei prauitate maculat. Furti crimen est, quoniam dum omnia, quæ habentur in monasterio, omnibus sunt communia, habere vna latenter præsumit, quod à cæteris ignoratur: & aliud publicè cum omnibus vitur, aliud furtiuè abscondit. Fraus est manifesta; quia reponit in commune, quod possidet; sed exiguam paruitatem priuatim occultat fraude. Vnum crimen, sed plura contagia. Tantæ nequitiaæ malum velut gehennæ euita præcipitium; & quasi iter caue ducens ad infernum. Inde vsque ad malum proditiõnis, & Domini traditionem Iudas erupit, quod furti crimen, tractus cupiditate, commisit. Denique, dum cum Apostolis haberet quicquid illis esset commune, non fuit contentus communionis sufficientia. Sed quid dicit de eo Euangelium? Fur erat, & loculos habens, ea, quæ mittebantur, portabat. Nec non Anania & Sapphira exempla recole, qui offerentes Apostolis partem pretij, partem verò celantes, præsentis iudicio damnati: & pro terrore sequentium, non est dilata facinoris ultio. Quæ autem à communiõne monasterij priuata scernitur, necesse est ut à cælestis vitæ consortio separetur. Quicquid manus tua attigerit, Seniori ostende, in communi reponere. noli quicquam transportare seorsum, quia nimirum Iudæ proditoris exempla cauenda sunt.

* * *

Ne vir-

Ne virgo iurare debeat.

XIX.

NVNQVAM iurare, sed semper verum dicere; pari obserua studio. Nam sicut carnalibus pro terrore fraudis, iurare permiffum est, sic prohibita sunt spiritalibus, etiam dum sibi bene conscij sunt sacramenta. Sit, inquit, sermo vester, est est, non non; quod Iaco 5. autem plus est, à malo est. Caue itaque iurare in bono, quia de malo est. Propterea dicitur esse à malo, eo quod iurandi necessitas, ex infideli sit conscientia. Eius autem hominis iurandi extorquetur necessitas, cuius fides manet in dubio. tu verò, quæ simplicitatem cordis debes ostendere labijs, cur te spontaneo alliges sacramento? tolle iurandi vsum in bono, & non periurabis in malo. Loquere veritatem ex corde, & aberit iurandi necessitas. Legimus enim. Ne asuescas iurationi, quoniam multi casus in illa. Iurandò necessitas vnde. Eccl. 23.

Ne sola virgo cum sola loquatur.

XX.

NOLI assumere vnam ad loquendi familiaritatem, & declinare alias. sed quod scire vni vtile est, sciatur ab omnibus. Audi Dominum quid dicat. Quod dico vobis in tenebris dicite in lumine: Matth. 10. quod in aure auditis, predicare super terra, hoc est, si quid vobis in secreto mentis fuerit reuelatum, palam dicite; & quod corde conceperitis, omnibus manifestate. Si bonum est quod loqueris, cur vna tantum & non omnes potius informentur? Si turpe est; nec cogitare, nec loqui debet, quod alias erubescas scire. Non iam de bono est, quod singulariter virgo loquitur; & circumquaque conspicit, ne ab alijs audiatur. Omnis enim qui malè agit, ait Dominus, 10. 40. 8. occidit lucem. Vnde & ille philosophorum prudentissimus dixit. Omnia rectè facta in lucem se amant collocari. O virgo ideo occultè loqueris, quia non est vnde publicè glories. Sed si aures & oculos humanos fallis, numquid Dei cognitionem fallere poteris? Pulchrè & alius ait. quod vis Dominum nescire, nec agas, nec cogites. Sit ergo tibi conscientia innocua, sermo liber à culpa: respuenda nec audire, nec cogitare delectet, multo minus loqui, vel agere.

Ne velit virgo reuerti ad seculum.

XXI.

JAM ad portum nauem orationis dirigimus, & cimenso dictorum pelago in littore quiescendi anchoram ponimus; flaturamen-

charitatis tuæ iterum in fluctibus verborum reuehor. Te quæso Soror Florentina, per beatamque Trinitatē vnica diuinitatis obtestor, vt quæ de terra tua & de cognatione tua cum Abraham egressa es, cum vxore Loth non respicias retro, ne efficiaris exemplo malo documentum aliarum ad bonum, & ne in te aliæ videant, quod in se caueant. Illa verò alijs facta est condimentum sapientiæ; sibi verò simulachrum stultitiæ, sibi enim nocuit malefactum; alijs profuit exemplum contrarium. Nete vnquam reuerti ad genitale solum sollicitet cogitatio; vbi, si te Deus habitare voluisset, non inde eijceret. Sed quia vtile proposito tuo fore prospexit, benè sicut Abraham à Chaldæis, & tanquam Loth te abstraxit à Sodomis. Denique errorem meum ipse fateor, me communem matrem sæpe allocutum, nosse cupiens, si vellet reuerti ad patriam? illa autē, quæ se nouerat Dei voluntate, causa inde salutis exisse, sub diuina obtestatione dicebat. Nec velle se videre, nec vnquam visuram illam patriam esse. Et cum magnis dicebat fletibus, Peregrinatio me Deum fecit agnoscere, peregrina moriar: vt ibi sepulturam habeam, vbi Dei cognitionem accepi. Teste Iesu hoc in eius experijsse desiderijs, memor sum, vt etiamsi diu viueret, patriam illam non reuiferet. Tu, quæso, caue Soror Florentina, quod mater timuit: & malum, quod illa experta fugit, tu prudenter euita. Miserum me doleo, qui ibidem communem fratrem transmisi Fulgentium, cuius pericula iugi formidine, pertimesco. Tutior tamen erit, si tu securior, & absens pro illo oraueris. Ea inde arte abstracta es, vt vel si ibidem nata fueris, non memineris. Nulla est recordatio, quæ moueat desiderijs animam, & beata es, quæ ignoras, quod doleas. Ego tamen expertus loquor, sic perdidisse statum & speciem illam patriam, vt ne liber in ea quisquam supersit, nec terra ipsa solitâ sit vbertate fœcunda; & non sine Dei iudicio. Terra enim, cui ciues erepti sunt, & concessi extraneo, mox vt dignitatem perdidit, caruit & fœcunditate. Vide Soror Florentina quod te pauens, merensque conueniam, ne te serpens præripiat à Paradiso, & in eam ponat terram, quæ spinas & tribulos germinat; de qua rursus, si velis manum extendere, & lignum vitæ ad edendum assumere, non permittaris attingere. Testor enim te cum Propheta & conscio Iesu Christo admoneo dicens. Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam; & obliuiscere populum tuum, & domum patris tui; quia concupiuit Rex speciem tuam, & ipse est Dominus Deus tuus. Nemo mittens manum suam in aratro, & respiciens retro, aptus est regno Dei. Noli ab eo auolare nido, quem inuenit Turtur vbi reponat pullos suos. Simplicitatatis filia es, quæ Turture matre nata es.

*Genes 19.**Ps. 107.*

*Turtura
matris S.
Leandri
praclarum
patriam
Christum
relicta ex-
emplum.*

*S. Fulgenti-
um frater
S. Leandri.
S. Florenti-
na teneri
annu Deo
se dicauit.*

*Patria S.
Leandri.*

*Psal 44.**Luca 9.*

*Turtura
mater S.
Florentina*

In eadem vna persona complurium necessitudinum vteris officio. Turturem pro matre respice. Turturem pro magistra, attende, & que te Christo quotidie affectibus generat, chariorem qua nata es reputa matrem. ab omni procella, ab omni mundano turbine in eius te sinibus conde. Sit tibi suaue eius lateri adhærere. sit tibi dulce eius gremium iam profecto, quod erat infanti gratissimum. Postremo charissimam te germanam quaeso, vt mei orando memineris, nec iunioris fratris Isidori obliuiscaris quem quia sub Dei tuitione & tribus germanis superstitionibus parentes reliquerunt communes, læti, & de eius nihil formidantes infantia ad Dominum commearunt, quem cum ego, vt verè filium habeam, nec temporale aliquid eius charitati præponam, atque in eius pronus dilectione recumbam; tanto eum charius dilige, tantòque Iesum exora pro illo, quanto nosti eum à parentibus terrenis fuisse dilectum. Certus sum, quod flectat pro nobis aures diuinas tua virginalis oratio. Etsi pactum quod cum Christo pepigisti seruaueris, bene agenti tibi debetur corona, & exhortanti Leandro præstabitur venia, & si perseueraueris vsque in finem, salua eris. Amen.

*s' Isidoro
frater.*

I N D E X
I N V I T A M S S
L E A N D R I
& c.

A bbas qualis esse debeat.	40
Abſtinentia.	34.42
Adoleſcentum adſpectus cauendi Virginibus Deo ſacris.	34
S. Aemilianus, Fundator & Abbas, celeberrimi Monafterii, S. Aemiliani.	11.
Amalaricus nepos Theodorici Oſtrogothi Regis; ſuſcipit regnum Hispa- nia.	9
Ancilla Virginitatem profeſſa, ut in Parthenonibus habenda.	39
Anania & Saphira, ex proprietate rerum, ruina, pœna.	44
Arbitros intereſſe colloquijs religioſorum, laudabile, uſile.	35
Aſtigens ſis Parthenon.	16 22
Aucenſis regio.	11
Aucenſis olim Epiſcopus, qui nunc Archiepiſcopus Burgenſis.	11
B.	
S. Benediſti etate, iam Monafteria in Hispania.	10
Bonis terrenis, bona mens non adliganda.	26
S. Braulio Caſar- Auguſtanus.	12
Burgum Vrbs Hispania.	10
C.	
Cantica Canticorum quomodo legenda.	37
Cardea Dea.	10
Cardinienſe Monafterium unde dictum.	10 11
Cardonum, ſiue Cardonia.	10
Cardonia tractus.	10.11
Chriſtus ſponſus, & portio Virginum.	26
Chriſti ſanguis, Virginum dos.	27
Cœnobium S. Claudij Legionæ.	13
Cœnobium S. Facundi.	11
Cœnobium S. Florentinae.	16.17
	Con-

INDEX.

<i>Concilia Toletana.</i>	14
<i>Concilium Hispalense, secundum & quis eius Praeses.</i>	18
<i>Conditio non ieiunantis.</i>	37
<i>Cura duplex carnis.</i> D.	38
<i>Desiderium Christi, stimulus solitudinis, & luctus Virginei.</i>	39
<i>Diaboli artes versuta.</i>	34
<i>Discretio necessaria seniori in Monasterio, circa personas singulas.</i>	40
<i>Dumiense Monasterium.</i>	22
E.	
<i>Ebrietatis mala.</i>	37
<i>Ecclesia unius, plures Episcopi, & quomodo.</i>	21
<i>Ermengildus. Vide Hermengildus.</i>	
<i>Entropius Abbas Seruitanus.</i>	81
F.	
<i>S. Facundi Cœnobium.</i>	11
<i>Ferdinandus Magnus, transtulit Legionem corpus S. Isidori.</i>	16
<i>S. Florentis campi.</i>	11
<i>S. Florentina: aliàs Florentia; aliàs Iustina; 12. præst XVI. Asceterijs; & Virginibus. M. 17. Claret in Parthenone Astigensi. 16. à teneris annis dicavit se Deo.</i>	46
<i>S. Florentina petente scriptus libellus.</i>	
<i>S. Florentinae stemma regium, fratres regij, sancti 12. 13. tumulus.</i>	21
<i>Felicitas secularis quid.</i>	4
<i>Femina compta, non casta. schema.</i>	32
<i>Fomitis vis in sexu promiscuo.</i>	34
<i>S. Fulgentius ex disciplina S. Benedicti.</i>	15
<i>S. Fulgentius Episcopus Astigitanus. 15. frater S. Leandri.</i>	46
<i>S. Fulgentij regia origo; fratres. 11. 12. 13. peritia variarum linguarum; scripta. 15. reliquia. 15. tumulus.</i>	21
G.	
<i>Gothi, alij Ostrogothi, alij Visigothi. 9. eorum potestas.</i>	9
<i>S. Gregorius M. instituta S. Benedicti secutus. 13. missus à Vigilio Papa: d Constantinopolitan. Generale Concilium. 13. inscripsit S. Leandro libros Moralium.</i>	13, 20. 14
<i>Guadalupense Monasterium, ab Alfonso secundo exadificatum. 21. à Ioanne primo traditum Sodalibus Hieronymianis.</i>	21
<i>Gula in vilibus cibis: Gula triplex species.</i>	35
H.	
<i>S. Hermenegildus Leo v. vigildi & Theodosia f. 12. ob Arianæ Impietatis, pi- am detestationem, è medio sublatus à patre.</i>	13
<i>Heptatichus, Heptateuchus &c. voces explicata.</i>	24
M m m	Hispa-

I N D E X.

<i>Hispaniarum hodierni Reges Catholici, quam alto sanguine contingant Reges antiquos, & sanctos Hispania. 13. humilitati quantopere studendum.</i>	41
I.	
<i>Ieiunia validis potius quam infirmis conueniunt.</i>	37
<i>Imago Guadalupensis, B. Virginis, testis antiquæ pietatis. 14. 20. missa à Gregorio Magno, ad S. Leandrum. 21. de ea sententiæ diuersa.</i>	21
<i>Incarnationis mysterium.</i>	17
<i>Iosephi paupertas.</i>	42
<i>S. Isidorus, frater sanctorum Leandri, Fulgentij, &c. 12. 13. 11. Doctor Hispaniarum; educatus à suo fratre Leandro. 16. moritur 16. præses Concilij Hispalensis.</i>	18
<i>Iuda ruina ex proprietate rerum.</i>	44
<i>Iuramentum vitandum.</i>	45
<i>Iurandi necessitas vnde.</i>	45
<i>S. ISIDORI corpus translatum Legionem.</i>	16
L.	
<i>S. LEANDER religiosus, è familia S. Benedicti. 13. quantis satus maioribus. 12. 13. 11. Scripsit Libellum de ratione viuendi, Virginum, 5. familiaris Gregorio M. 13. missus ad Concilium generale Constantinopolim. 20. 13. præfuit Concilijs. 14. missus in exilium à propinquo; reuocatus ab eodem. 14. quando, & ubi mortuus.</i>	15
<i>S. Leandri libellum de Virginitate, è Gothico in Hispanum Prudentius Sædouallius: Ex Hispano in Latinum sermonem P. Ioannes Horion transtulit. 9. Eius scripta, & atas. 14. Elogium 20. Patria.</i>	46
<i>Lectio ad mensam.</i>	36
<i>Legione in Hispania Cænobium S. Isidori Regium. 16. S. Claudij.</i>	13
<i>Leovigildus Hispaniarum Rex Arianus, in exilium misit S. Leandrum: reuocatum, filio dedit magistrum. 14. 21. Pater sancti Ermenegildi, & Reccaredi Regis, coniunx, Theodosia.</i>	20
<i>Leovigildum filium Catholicum ipse Arianus, è medio sustulit.</i>	13. 21
M.	
<i>Maleficij genus est, sese ad placendū alijs, coloribus, odoribus, pigmentis inficere.</i>	31
<i>S. Martinus Dumienfis.</i>	22
<i>S. MARIA Deipara, Dux Virginum, & apud filium aduocata.</i>	29
<i>S. MARIAE Virginitas. 28. paupertas.</i>	42
<i>Maurorum contra Virgines sacras persecutio.</i>	17
<i>Mausina seu Lara Vrbs Hispaniæ.</i>	10
<i>S. Maximus scripsit de S. Leandro.</i>	13. 10
<i>Monachorum in Hispania antiquitas. 22. Et qui vetustiores.</i>	22
	Mona-

I N D E X.

<i>Monasteria.</i>	16.17.13.15.22
<i>Mulieres laicae, vitanda virginibus.</i>	33
<i>Mulierum lenocinia, & fucatus ornatus reprehensus.</i>	31
N.	
<i>Noe ebrietas.</i>	38
<i>Nuptiarum colloquia, Syrenum voces.</i>	33
<i>Nuptiarum arumna.</i>	30
O.	
<i>Opum contemptus.</i>	41
<i>Opes mundi, homine minores.</i>	25
<i>S. Paullinus Nolanus, colit monasticen in Hispania.</i>	17.22
<i>Proprietas monasticis perniciofa.</i>	44
<i>Prudentius Sandouallius translator huius libelli è Gothico in Hispani- cum.</i>	6.8
R.	
<i>S. Recaredus Hispaniarum Rex, frater S. Hermenegildi, instaurator fidei.</i>	
13.14 quando ceperit regnare.	15
<i>Regula S. Leandri initium.</i>	25
<i>Religiosorum priuata vita vnde.</i>	44
<i>Ricimerus Inuasor Hispania.</i>	19
<i>Risus virginis, lasciuie signum.</i>	38
S.	
<i>Sanctia vxor Theodorici Ostrogothorum regis. 9. fundauit monasteria Be- nedictinis. 10. S. Petro Cardemicense. ibid. auia quatuor Sanctorum: ubi se- pulta.</i>	11
<i>Sanctia natales. 12. diuortium cum Theodorico.</i>	19
<i>Seuerianus filius Sanctia, & Theodorici Ostrogothi, Gallia Regis: Dux pro- uincia Carthaginensis: pater SS. Fulgentij, Isidori, Leandri, Florentinae.</i>	12
<i>Sisebutus Rex Hispaniarum.</i>	18
<i>Sueui in Gallacia.</i>	9
T.	
<i>Testamentum vetus quomodo legendum.</i>	36
<i>Terrenarum rerum inanitas, vanitas.</i>	25.26
<i>Theodorici Gothorum Reges duo: alter Ostrogothorum, alter Visigothorum.</i>	9
<i>Theodoricus Ostrogothus, V Visigothorum Rex, fundit inuasorem Hispania: cedit in Galliam liberata Hispania. 19. de eius aduentu in Hispaniam re- iecta sententia.</i>	19
<i>Theodostia soror SS. Leandri, Fulgentij, & c. coniux Leuigildi Regis: mater S. Hermenegildis. 12. 20. & Recaredi.</i>	20

I N D E X.

<i>Toletum sedes Regum Gothorum in Hispania.</i>	12
<i>Toletana Concilia.</i>	14
<i>Turtura mater SS. Leandri, Fulgentij, Isidori, Florentina. 12. 20. se abdicavit saeculo, 20. 47. Eius praeclarum relicta patria ob Christum Exemplum.</i>	46
V.	
<i>De vini usu: & mensura in potu ex regula S. Benedicti.</i>	
<i>Virgines Deo sacrae in Hispania.</i>	17
<i>Virginum sponsus.</i>	26
<i>Virginitatis quam nobilis possessio.</i>	26. 27
<i>Praemia. 27. Virginitatis meritum, etiam pro alienis peccatis.</i>	29
<i>Virginibus nil peculiare habendum in monasterio. 44. non iurandum. 45. non loquendum soli cum sola 45. non referendus pes ab instituto ad saeculum.</i>	46. 47
<i>Virginum & nuptiarum discrimen.</i>	30
<i>Virginibus vitandi viri etiam sancti. 33. Laica. 33. ad spectus iuvenum. 34. Illecebra sensuum. 34. Iugiter orandum. 36. ridere peccatum.</i>	38
<i>Virgo quatenus uti lanacro debeat.</i>	38
<i>Virgo ut sit aequalis in paupertate & abundantia.</i>	41
<i>Uxor Loth.</i>	46

